

Deel 2: Taalhersiening

Enkelvoud en meervoud

Een spellingbeginsel is dat selfstandige naamwoorde wat eindig op 'n **beklemtoonde -a**, asook **-i**, **-o** en **-u**, 'n afkappings **s** ('s) in die meervoudsvorm neem, soos in die volgende woorde:

rabbi – rabbi's
Nazi – Nazi's
hoera – hoera's
ra – ra's

skadu – skadu's
bikini – bikini's
ma – ma's
parvenu – parvenu's

foto – foto's
ta – ta's
eggo – eggo's
tsotsi - tsotsi's

Meervoude wat met kappies geskryf word

eg - êe (egge)
wig - wîe (wiggie)
sog - sôe (sogge)
trog - trôe (trogge)
brug - brûe, brûens (brugge)
rug - rûens (ruggens) (rantjie)

Meervoude van woorde van klassieke herkoms

'n Klompie selfstandige naamwoorde het 'n Afrikaanse en ook 'n vreemde (Latynse) meervoudsvorm:

- **Meervoude op -a en -ums:**

laboratorium - laboratoria, laboratoriums
museum - musea, museums
sentrum - sentra, sentrums

- **Meervoude op -i en -usse:**

daktilus - daktili, daktilusse
papyrus - papiri, papirusse
siklus - sikli, siklusse

- **Meervoude op - (i)ci en -(i)kusse:**

botanikus - botanici, botanikusse
fisikus - fisici, fisikusse
musikus - musici, musikusse
politikus - politici, politikusse

Ongewone meervoudsvorme

'n Paar selfstandige naamwoorde het onreëelmatige meervoudsvorme:

aanbod - aanbiedinge, aanbiedings
bedrog - bedrieërye
beleg - beleërings, beleëringe
doel - doeleindes
eer - eerbewyse
gelid - geledere
genot - genietinge
raad - raadgewinge, raadgewings
seën - seëninge
slagding - slaggioed
troos - vertroostinge
twyfel - twyfelinge
terminus - terminusse, termini
tegnikus - tegnikusse, tegnici

Selfstandige naamwoorde met meer as een meervoudsvorm

Sonder 'n verskil in betekenis:

bad - badde, baddens
bed - bedde, beddens
brug - brûe, brûens, brugge
ghong - ghonge, ghongs
klip - klippe, klippers
kok - kokke, koks
mied - miede, miedens
seraf - serafs, serafim
toom - tome, tooms

Met 'n verskil in betekenis:

baar	bare (bare van die see, draagbare) baars (soort vis)
bad	baaie (warm bronne) baddens (om in te bad)
bal	balle (om mee te speel) bals (danspartye)
bas	basse (in sang) baste (van bome)
blad	blaiae (boekblaiae) blare (boomblare)
bus	busse (waarin gery word)

	buste (van wiele)
doel	doele (in voetbal, hokkie) doeleindes (mikpunte)
drif	driwwe (deur riviere) drifte (hartstogte)
gas	gasse (soos steenkoolgas) gaste (uitgenooide mense)
gif	giwwe (wat kan doodmaak) gifte (geskenke)
goed	goedere (wat iemand besit) goeters (dinge)
hart	harte (liggaamsdiele) hartens (in kaartspel)
hoop	hope (bv. hope grond) verwagtinge
kus	kusse (soene) kuste (seekuste)
las	lasse (in 'n tou) laste (moeilikhede)
leer	lere (om op te staan, in kouse) leerstellinge (grondbeginsels)
letter	letters (van die alfabet) lettere ('n doktor in die lettere)
lidmaat	lidmate (van 'n kerk) ledemaat (van 'n liggaamsdeel)
lis	lisse (strikke) liste (onderduimse planne)
lus	lusse (oogvormige bandjies) luste (begeertes)
lot	lote (lootjie) lotgevalle (ondervindings)
man	manne (met moed) mans (van vrouens)
middel	middele (besittings)

middels (middellywe, middels teen siekte)

mis misse (offerande van Rooms-Katolieke Kerk)
miste (newels)

motor motors (waarin ons ry)
motore (van 'n skip, vliegtuig)

raad rade (bv. stadsrade)
raadgewings (advies)

rug rugge, rûe (liggaamsdele)
rûens (boonste dele van rante of berge)

ruit ruite (in 'n venster)
ruitens (in kaartspel)

saal saals (vir perde)
sale (vir vergaderings)

skof skowwe (van osse)
skofte (werktye)

skop skoppe (met jou voete, om mee te skep)
skoppens (in kaartspel)

skut skutte (vir diere, beenskutte)
skuts (persone wat skiet)

stuk stukke (onderdele)
stuks (drie stuks vee)

teken tekens (merke, aanduidings)
tekene (soos in houtwerk)

vader vaders (van kinders)
vadere (voorouers)

vorm vorms (bv. koekvorms)
vorme (aspekte, verboë vorme)

wig wîe (om hout te klowe)
wigte (klein kinders)

Hier volg 'n lys van woorde wat telkens twee meervoudsvorme kan neem:

botanikus: botanikusse, botanici

chemikus: chemikusse, chemici

epileptikus: epileptikusse, epileptici

fonetikus: fonetici, fonetikusse

kritikus:	kritikusse, kritici
medikus:	medikusse, medici
sinikus:	sinici, sinikusse
doktorandus:	doktorandusse, doktorandi
katalogus:	katalogusse, katalogi
sekundus:	sekundusse, sekundi
siklus:	siklusse, sikli
addendum:	addendums, addenda
konserwatorium:	konserwatoriums, konserwatoria
krematorium:	krematoriums, krematoria
medium:	mediums, media
sentrum:	sentrums, sentra
museum:	mueums, musea
minimum:	minimums, minima
koopman:	koopmanne, koopmans, koopliede, kooplui
seeman:	seemanne, seeliede, seelui
aanbod:	aanbiedinge, aanbiedings

Leer nou ook die volgende:

aanbod	aanbiedinge (s)	aangesig	aangesigte
aanklag	aanklagte	ab	abte
adjunk-bestuurder	adjunk-bestuurders	afgod	afgode
aktrise	aktrises	albino	albino's
alibi	alibi's	allee	alleë
ambag	ambagte	ambagsman	ambagsmanne, ambagslui
amp	ampte	alkali	alkali's
apie	apies	Arabier	Arabiere
arend	arende	as	asse
attaché	attachés	baantjie	baantjies
balju	balju's	bandiet	bandiete
banjo	banjo's	barbaar	barbare
barbier	barbiers	bars	barste
basis	basisse	bedrag	bedrae
bedrog	bedrieërye	beleg	beleëringe
berig	berigte	betoog	betoë
bevel	bevele	biografie	biografieë

bioloog	bioloë	blad	blaiae
boa	boas	bod, bot	botte
boeg	boeë	Boesman	Boesmans
bog	bogte	boog	boë
bors	borste	borskasse	borskasse (te)
Brahman	Brahmane	brandwag	brandwagte
bruilof	bruilofte	brug	brûe
buro	buro's	bus	busse
buurman	bure	casino	casino's
chef	chefs	dag	dae
dal	dale	deug	deugde
dieet	diëte	distrik	distrikte
diwan	diwans	dollar	dollars
domino	domino's	drag	dragte
drie	drieë	drogis	drogiste
edik	edikte	eer	eerbewyse
eg	êe	eggo	eggo's
engel	engele	Engelsman	Engelse
ensiklopedie	ensiklopedieë	ereboog	ereboë
erelid	erelede	erf	erwe
erfenis	erfenisse	etiket	etikette
fee	feë	fees	feeste
film	films	filosoof	filosowe
fjord	fjords	folio	folio's
forel	forelle	formule	formules
Fransman	Franse	galm	galme
gat	gate	gebed	gebede
gebod	gebooie	gebrek	gebreke
gees	geeste	gelid	geledere
geloof	gelowe	gemoed	gemoedere

genie	genieë	genoeë	genoeëns
genot	genetinge	gesig	gesigte
geskrif	geskrifte	geslag	geslagte
getuie	getuies	geveg	gevegte
gevoel	gevoelens	gewas	gewasse
geweld	geweldadighede	gewig	gewigte
gewrog	gewrogte	ghong	ghongs
giraf	giraffe, girafs	glas	glase
glimlag	glimlagte, glimlagge	god	gode
goed	goedere, goeters	goewerneur-generaal	goewerneur-generaals
golf	golwe	graaf	grawe
graf	grafte	grafiek	grafieke
grief	griewe	guerilla	guerillas
gulden	guldens	guns	gunste
harnas	harnasse	hartstog	hartstogte
hawe	hawens	heldin	heldinne
hemp	hemde	hertog	hertoë
hiëna	hiënas	hobo	hobo's
hoera	hoera's	hoes	hoeste
hof	howe	hoop	verwagtinge, -s
Hongaar	Hongare	hoof	hoofde
horing	horings	houtsnee	houtsneë
humoris	humoriste	i	i's
idee	ideë, idees	Indiaan	Indiane
Indiër	Indiërs	informaliteit	informaliteite
ink	inkte	insig	insigte
intog	intogte	Italianer	Italianers
item	items	jaargety	jaargetye
jaart	jaarts	jag	jagte

jas	jasse	jingo	jingo's
Jodin	Jodinne	jong	jongens
juris	juriste	kadet	kadette
kafee	kafees	kalf	kalwers
kalorie	kalorieë	kamas	kamaste
karos	karosse	karba	karba's
kas	kaste	kastanjet	kastanjette
kaste	kastes	katalogus	katalogusse
kern	kerns, kerne	kind	kinders
kis	kiste	klag	klagte
klagte	klagtes	klavier	klaviere
kleinigheid	kleinighede	kloof	klowe
klub	klubs	kneg	knegte
knie	knieë	knoets	knoetse
kolonis	koloniste	kommandant-generaal	kommandante-generaal
kommando	kommando's	kontrak	kontrakte
kontras	kontraste	korf	korwe
korporaal	korporaals	kors	korste
krag	kragte	kreef	krewe
kritikus	kritici	kroeg	kroeë
krokodil	krokodille	kruid	kruie
kruiwa	kruiwaens	kunde	kundighede
kuns	kunste	kwartier	kwartiere
kwas	kwaste	kwekeling	kwekelinge
laag	lae	lakei	lakeie
lepel vol	lepels vol	leer	leerstellings (e)
lees (vir skoene)	leeste	leus (e)	leuse (s)
lewe	lewens, lewes	lid	lede
lidmaat	lidmate	lied	liedere

lig	ligte	likkewaan	likkewane
lof	lofuitings, -e	lug	lugte
luitenant-generaal	luitenant-generaals	lys	lyste
ma	ma's	maatstaf	maatstawwe
mag	magte	manuskrip	manuskripte
Marie	Maries	mas	maste
masjinis	masjiniste	massa	massas
masseuse	masseuses	medium	media, mediums
meerkat	meerkatte, meerkaiae	meeu	meeue
model	modelle	mof	mowwe
monnik	monnike	monopolie	monopolieë, -ies
museum	musea, museums	musikus	musici
n	n'e, n's	naaf	nawe
nag	nagte	na-oes	na-oeste
neef	neefs	nes	neste
nimf	nimfe	nooi	nooiens
nôi	nôiens	norm	norme
notaris	notarisse	novelle	novelles
nuusblad	nuusblaiae	oase	oases
oes	oeste	oktet	oktette
ondeug	ondeugde	oog	oë
oogkas	oogkasse, oogkaste	oorlog	oorloë
oordeel	oordele	opera	operas
opinie	opinies	optimis	optimiste
orkes	orkeste	ouma	oumas
oupa	oupas	onderverdeling	onderverdelinge
pa	pa's	padda	paddas
panorama	panoramas	pasta	pastas
patat	patats, patattas	pianis	pianiste
plato	plato's	plig	pligte

ploeg	ploeë	poets	poetse
pols	polse	pos	poste
posmeester-generaal	posmeesters-generaal	prefek	prefekte
prieel	priële	produk	produkte
prokureur-generaal	prokureurs-generaal	prospektus	prospektusse
protes	proteste	psigoloog	psigoloë
raad	raadgewinge, -s	rabbedoe	rabbedoes
rabbi	rabbi's	rebel	rebelle
reënboog	reënboë	reën	reëns
reëntyd	reëntyé	reg	regte
remise	remises	resep	resepte
residu	residu's	retina	retinas
rif	riwwe	roer	roers
rojalis	rojaliSTE	rug	rûe, ruggens, rûens
rytuig	rytuie	saag	sae
saga	sagas	sage	sages
salaris	salarisse	salm	salms
salvo	salvo's	sambrel	sambrele
sanatorium	sanatoria, -iums	sardien	sardyne
sebra	sebras	see	seë
seekus	seekuste	seen	seëninge
sekretaris	sekretarisse	Sekretaris-generaal	Sekretarisse-generaal
sening	senings	sentrum	sentra, sentrums
sersant-majoor	sersant-majoors	sir	sirs
sjaal	sjaals	skadu	skadu's
skilpad	skilpaaie	skip	skepe
skout-by-nag	skoute-by-nag	skrif	skrifte
skub	skubbe	slag	slae
slagding	slaggoed	slee	sleë
smarag	smaragde	sofa	sofas

soöloog	soöloë	spaansvlieg	spaansvlieë
Spanjaard	Spanjaarde	speelding	speelgoed
speurder-sersant	speurder-sersante	sport	sporte
spreeu	spreeus	stad	stede
stat	statte	staf	stawwe
stedeling	stedelinge	steg	stegge
stewe	stewens	stoof	stowe
sug	sugte	sultan	sultans
Superintendent-generaal	Superintendente-generaal	swerm	swerms
tabel	tabelle	tablo	tablo's
tandkas	tandkasse, tandkaste	tandjie	tandjies
Tartaar	Tartare	teater	teaters
teks	tekste	tema	temas
teorie	teorieë	term	terme
teug	teue	tipis	tipiste
tipiste	tipistes	tjalie	tjalies
toeris	toeriste	tog	togte
triomf	triomfe	tros	trosse
troos	vertroostinge	trust	trusts
tsaar	tsare	tussenpoos	tussenposes
twee	tweë	twis	twiste
tyd	tye	uintjie	uintjies
uitgifte	uitgiftes	uitset	uitsette
vaar	vaars	vallei	valleie
vat	vate	veldslag	veldslae
velling	vellings	vergif	vergifte
verlowing	verlowings, -e	vermoede	vermoedens
vernuf	vernufte	verslag	verslae
vertoog	vertoë	verwensing	verwensings, -e

veer	vere	vete	vetes
vier	viers, viere	viool	viole
visioen	visioene	vitamine	vitamines
vlaag	vlae	vlag	vlae
vlieg	vlieë	voeg	voeë
voetpad	voetpaaie	vog	vogte
vonds	vondste	vonnis	vonnisse
voog	voogde	voorskoot	voorskote
voorskot	voorskotte	voorslag	voorslae
vors	vorste	Vos	Vosse
vraag	vrae	vrag	vragte
vrug	vrugte	vuis	vuiste
wa	waens	wag	wagte
walm	walms	weg	weë
wêreld	wêrelde	werkman	werkmense, -lui, -liede
wese	wesens	wieg	wieë
wig	wigge, wîe,	water	waters

Meervoude van vanne

1. Vanne wat op i, o u en 'n beklemtoonde a uitgaan, kry 'n 's in die meervoud: Firmani's, Nigrini's, Costello's, Otto's, Hugo's, Bossu's, Van Breda's

UITSONDERING: Vanne met 'n dubbel geskrewe o op die end kry geen komma nie:
Prinsloo, Vosloo

2. Vanne op e, s, en z wat in die enkelvoud nie uitgespreek word nie, kry 'n 'e of 's in die meervoud al na die geval: Terblanché'e, Cilliers's, De Villiers's, Du Bois's, Du Plessis's, Marais's, Du Preez's.

LET WEL: Du Toit, (Le) Roux, en Wicht (uitspraak "Wig") se eindletters word ook nie uitgespreek nie, dog hulle kry geen komma in die meervoud nie, omdat die uitspraak geen moeilikheid gee nie, dus Du Toits, (Le) Rouxs, Wichts.

3. Alle ander vanne kry e of s in die meervoud al na die geval: Cronjés, Fouchés,

Naudés, Bothas, Buyse, Coetzees, Du Plooys, Gouwse, Havengas, Heynse, Jones, Louws, Mentze, Smits (Smitte), Smutse.

LET WEL: 'n Van se enkelvoudsvorm word nie in die meervoud- of verkleiningsvorm verander soos by gewone woorde nie: Maas – Maase (nie soos haas – hase nie), Roos – Roose (nie soos roos – rose nie), Schoonees – Schooneese (nie soos wees – wese nie).

Verkleinwoorde

Verkleining word deur die fleksiemorfeem -ie en al sy onderskeie variasies (-jie, -tjie, -etjie, -pie, en -kie) uitgedruk:

huisie	hoedjie	diertjie	ringetjie
boompie	woninkie		

-ie: huisie, muisie, boekie, hoekie
-pie: boompie, soompie, stroompie
-etjie: slangetjie, wangetjie, valletjie
-tjie: kierietjie, mielietjie
-tjie: maatjie, miedjie, kantjie
-kie: koninkie, rottankie

a. Spelling van sommige verkleinwoorde

1. Selfstandige naamwoorde wat eindig op **-i**, **-o**, **-u**, en 'n beklemtoonde **-a** kry 'n afkappingsteken voor die verkleiningsuitgang, bv.

Israeli'tjie	plato'tjie
skadu'tjie	karba'tjie

2. Persoonsname op 'n **-e**, **-s** of **-z** wat nie uitgespreek word nie, kry 'n afkappingsteken voor die verkleiningsuitgang, bv.

Terblanche'ie	Marais'tjie	Du Preez'tjie
----------------------	--------------------	----------------------

3. Die letters van die alfabet kry 'n afkappingsteken voor die verkleiningsuitgang, bv.

a'tjie	l'etjie	s'ie
---------------	----------------	-------------

4. Selfstandige naamwoorde op **-ng** met twee of meer as twee lettergrepe waarvan die laaste nie beklemtoon word nie, vorm gewoonlik hul verkleiningsuitgang deur die **-g** te laat wegval en **-kie** by te voeg, bv.

vertraging - vertraginkie
versterking - versterkinkie
beloning - beloninkie

5. Sommige soortname ondergaan verandering in die basisvorm wanneer verkleiningsuitgange geneem word, bv.

blad - blaadjie   gat - gaatjie
 speel - speletjie

6. Kyk na die spelling van die volgende onreëlmatige verkleinwoorde:

lewentjie (lewetjie)   nôientjie   ribbetjie
 nooientjie   waentjie

b. **Dubbele verkleining**

Sommige selfstandige naamwoorde word nie meer as verkleinwoorde aangevoel nie en het dus nog 'n gewone verkleiningsvorm, bv.

mandjietjie   koppietjie   baadjietjie   ertjietjie

Leer nou ook die volgende

appel	appeltjie	asem	asempie
arm	armpie	baadjie	baadjietjie
bakatel	bakatelleljie	bal	balletjie
balju	balju'tjie	bars	barsie
beloning	beloninkie	blad	blaadjie
blad	bladjie (liggaamsdeel)	bestelling	bestellinkie
boek	boekie	bom	bommetjie
boom	boompie	boordjie	boordjietjie
brief	briefie	buro	buro'tjie
bus	bussie	dag	daggie
dam	dammetjie	deken	dekentjie
deksel	dekseltjie	ding	dingetjie
druif	druifie	duim	duimpie
emmer	emmertjie	gang	gangetjie
gat	gaatjie	gedig	gediggie
gesang	gesangetjie	gesel	geselletjie
gesel	geseltjie	glas	glasie
god	godjie	graaf	grafie
graf	graffie	groef	groefie

halm	halmpie	ham	hammetjie
hen	hennetjie	hoed	hoedjie
hoera	hoera'tjie	hoogte	hoogtetjie
huis	huisie	kado	kado'tjie
kafee	kafeetjie	kam	kammetjie
kan	kannetjie	kanon	kanonnetjie
kans	kansie	kapel	kapelletjie
kar	karretjie	karba	karba'tjie
ketting	kettinkie	kin	kinnetjie
kis	kissie	klip	klippie
knie	knietjie	kom	kommetjie
kommando	kommando'tjie	koning	koninkie
koningin	koninginnetjie	koppie	koppietjie
laai	laaitjie	laken	lakentjie
lam	lammetjie	lamp	lampie
lantern	lanterntjie	leeu	leeutjie
lem	lemmetjie	lepel	lepeltjie
lewe	lewentjie, lewetjie	lied	liedjie
ma	ma'tjie	maat	maatjie
man	mannetjie	mandjie	mandjetjie
manel	manelletjie	masjien	masjientjie
man	mannetjie	meisie	meisietjie
mier	miertjie	motor	motortjie
n	n'etjie	nar	narretjie
nedersetting	nedersettingkie	nes	nessie
nooi	nooientjie	nul	nulletjie
oom	oompie, omie	pa	pa'tjie
pad	paadjie	padda	paddatjie
pan	pannetjie	pen	pennetjie
pik	pikkie	pil	pilletjie

piesang	piesankie	pop	poppie
present	presentjie	rak	rakkie
ram	rammetjie	rand	randjie
rebel	rebelletjie	rekening	rekeninkie
rem	remmetjie	rib	ribbetjie
riem	riempie	ring	ringetjie
roos	rosie	rol	rolletjie
rot	rotjie	rym	rympie
saag	sagie	sendeling	sendelinkie
sening	seninkie	siel	sieltjie
sin	sinnetjie	skaap	skapie
skelm	skelmpie	skilpad	skilpadjie
skip	skippie, skepie	skoen	skoentjie
skot	skootjie	skoot	skootjie
slang	slangetjie	snor	snorretjie
sofa	sofatjie	son	sonnetjie
sooi	sooitjie	spel	speletjie, spelletjie
stang	stangetjie	ster	sterretjie
stok	stokkie	swerm	swermpie
tablo	tablo'tjie	tang	tangetjie
tol	tolletjie	tong	tongetjie
tor	torretjie	toring	torinkie
traktaat	traktaatjie	uil	uiltjie
val	valletjie	varing	varinkie
vat	vaatjie	vel	velletjie
verbetering	verbeterinkie	vergadering	vergaderinkie
vin	vinnetjie	vlaag	vlagie
vlag	vlaggie	vos	vossie
vraag	vragie	vreemdeling	vreemdelinkie
vul	vulletjie	wa	waentjie

wal	walletjie	wang	wangetjie
wandeling	wandelinkie	wasem	wasempie
wese	wesentjie	wiel	wieletjie
wil	willetjie	wol	wolletjie
woning	woninkie	y	y'tie

Verkleinwoorde van vanne

By die verkleiningsvorme van vanne geld dieselfde reël as by die meervoudsvorme:

Botha	Bothatjie	Menz	Menzie
Cilliers	Cilliers'tjie	Nigrini	Nigrini'tjie
Du Plessis	Du Plessis'tjie	Roos	Roosie
Du Preez	Du Preez'tjie	Schoonees	Schooneesie
Du Toit	Du Toitjie	Smit	Smitjie
Fouché	Fouchétjie	Smuts	Smutsie
Gouws	Gouwsie	Maas	Maasie
Marais	Marais'tjie	Terblanche	Terblanche'ie
Van Breda	Van Bredatjie	Wicht	Wichtjie

Manlik en vroulik

In 'n aantal Afrikaanse woorde word die geslag van die persoon met behulp van agtervoegsels aangedui, maar in ander gevalle word daar op ander maniere onderskei ten opsigte van geslag. Vergelyk die onderstaande uiteensetting:

- a) Die vroulike geslag kan aangedui word deur die **byvoeging van agtervoegsels**, byvoorbeeld:

-es:	prinses	digteres	meesteres
-euse:	masseuse	regisseuse	souffleuse
-rise:	testatrise	donatrise	lektrise
-e:	presidente	dosente	eggenote
-in:	Jodin	kelnerin	koningin
-ster:	tikster	werkster	skryfster
-te:	pianiste	joernaliste	dosente

- b. Die vroulike geslag kan ook aangedui word deur **-vrou** by te voeg:

Afrikaner	Afrikanervrou
beskermheer	beskermvrou
burgermeester	burgermeestersvrou
buurman	buurvrou
huisheer	huisvrou

c. Ook kan **vroue-** of **vroulike vooraan** geplaas word:

soldaat	vrouesoldaat of vroulike soldaat
tolk	vrouetolk of vroulike tolk
advokaat	vroue-advokaat of vroulike advokaat

d. Soorte geslag in Afrikaans

* Lewelose dinge is geslagloos, bv. deur, huis, rivier, motor, kam.

* Lewende dinge kan wees

manlik	man, bul, haan
vroulik	vrouw, koei, hen
gemeenslagtig	mens, bees, hoender

ab	abdis	advokaat	vroulike advokaat
afgesant	afgesante	Afrikaner	Afrikanervrou
akteur	aktrise	ambassadeur	ambassadrise
assistent	assistente	baas	nooi
bakker	bakster	baron	barones
bedelaar	bedelares	bedrieër	bedriegster
beeldhouer	beeldhouster	beer	berin
beer	sog	begeleier	begeleidster
Belg	Belgiese vrouw	beskermheer	beskermvrou
beoordelaar	beoordelares	besoeker	besoekster
bestuurder	bestuurderes	bewaarder	bewaarster
bibliotekaris	bibliotekaresse	blonde man	blondine
bode	vroulike bode	boekhouer	boekhoudster
boer	boerin, boervrouw	Boesmanjong	Boesmanmeisie
bokram	bokooi	breier	breister
bruidegom	bruid	bul	koei

burgemeester	burgemeesteres	buurman	buurvrou
Christen	Christin	danser	danseres
debutant	debutante	Deen	Deense vrou
dienaar	dienares	dienskneg	diensmaagd
digter	digteres	direkteur	direktrise
dokter	vrouuedokter	donateur	donatrise
donkiehings	donkiemerrie	duikerram	duikerooi
eggenoot	eggenote	Egiptenaar	Egiptiese vrou
eienaar	eienares	eiser	eiseres
Engelsman	Engelse vrou	eksaminator	eksaminatrise
eksekuteur	eksekutrise	erdvarkbeer	erdvarksog
erfgenaam	erfgename	esel	eselin
Fingo	Fingovrou	gansmannetjie	ganswyfie
gasheer	gasvrou	gemaal	gemalin
gemsbokram	gemsbokooi	gesel	gesellin
graaf	gravin	grootvader	grootmoeder
haan	hen	heer	dame
heiden	heidin	held	heldin
helper	helpster	herder	herderin
hertog	hertogin	hoedemaker	hoedemaakster
hings (vul)	merrie (vul)	hoenderhaan	hoenderhen
Hollander	Hollandse vrou	huigelaar	huigelares
huisheer	huisvrou	huishouer	huishoudster
inspekteur	inspektrise	Javaan	Javaanse vrou
joernalis	joernaliste	jongeheer	jongejuffrou
jongetjie	meisie	jongetjieskind	meisiekind
Jood	Jodin	keiser	keiserin
kelner	kelnerin	kêrel	nooi
kinderoppasser	kinderoppasster	klaer	klaagster
kleinboet	kleinsus	kleinneef	kleinniggie

kleinseun	kleindogter	kleremaker	kleremaakster
klerk	dameklerk	klong, kleinjong	kleinmeid
kleinboet	kleinsus	knieër, kneér	kneedster
koedoebul	koedoekoei	koning	koningin
kontroleur	kontroleuse	koper	koopster
korrespondent	korrespondente	kurator	kuratrise
leeumannetjie	leeuwyfie	leidsman	leidster
leier	leidster	leraar	lerares
lyer	lyeres	luiperdmannetjie	luiperdwylfie
mannetjiesleeu	wyfieleeu	mansmens	vroumens
manspersoon	vrouspersoon	markies	markiesin
martelaar	martelares	masseur	masseuse
meerman	meermin	meester	meesteres
meneer	mevrouw, mejuffrou	monnik	non
neef	niggie	Neger	Negerin
olifantbul	olifantkoei	onderwyser	onderwyseres
oom	tante	oppasser	oppasster
opvoeder	opvoedster	orrelis	orreliste
ouboet	ousus	oujongkêrel	oujongnooi
oupa	ouma	oupagrootjie	oumagrootjie
peetpa	peetma	pa	ma
peetoom	peettante	pianis	pianiste
plaer	plaagster	posmeester	posmeesteres
president	presidente	monnik	non
prins	prinses	prinsipaal	principale
profeet	profetes	ram	ooi
redakteur	redaktrise	regisseur	regisseuse
reun	teef	rietbokram	rietbokooi
Rus	Russin, Russiese vrou	sanger	sangères

seekoeibul	seekoeikoei	sekretaris	sekretaresse
seun	dogter, meisie	skoonvader	skoonmoeder
skrywer	skryfster	Spanjaard	Spaanse vrou
slaaf	slavin	sondaar	sondares
souffleur	souffleuse	spreker	spreekster
stiefvader	stiefmoeder	strooijonker	strooimeisie
swaer	skoonsuster	tesourier	tesouriere
tikker	tikster	tiermannetjie	tierwyfie
tsaar	tsarina	towenaar	heks, townieres
testateur	testatrise	vader	moeder
verpleër	verpleegster	vlieënier	vliegster
voog	voogdes	voorsitter	voorsitster
vors	vorstin	vriend	vriendin
vrygesel	oujongnooi	waard	waardin
waarsêer	waarsegster	weldoener	weldoenster
werker	werkster	wewenaar	weduwee
wolf	wolvin	Zoeloe	Zoeloevrou

Trappe van vergelyking

aangenaam	aangenamer	aangenaamste
afgeleë	meer afgeleë	mees afgeleë
agter	verder agter	agterste
baar	baarder	baarste
baie	meer	meeste
bang	banger	bangste
bedees	meer bedees	mees bedeesde
bedroef	bedroefder	bedroefste
beleef	beleefder	beleefste
berug	berugter	berugste

beskeie	meer beskeie	mees beskeie
besope	meer besope	mees besope
bewoë	meer bewoë	mees bewoë
binne	verder binnekant	binnenste
bitter	bitterder	bitterste
blas	blasser	blasste
blink	blinker	blinkste
bly	blyer	blyste
bo	verder boontoe	boonste
boos	boser	boosste
braaf	brawer	braafste
breed	breër	breedste
broos	broser	broosste
bros	brosser	brosste
brutaal	brutaler	brutaalste
buite	verder buitentoe	buitenste
dapper	dapperder	dapperste
dig	digter	digste
dik	dikker	dikste
dikwels	meermaal, meermale	meestal, meeste
dof	dowwer	dofste
donker	donkerder	donkerste
dood	-	-
doof	dower	doofste
dor	dorder	dorste
droog	droër	droogste
duidelik	duideliker	duidelikste
duur	duurder	duurste
dwaas	dwaser	dwaasste
eg	egter	egste

erg	erger	ergste
fiks	fikser	fiksste
flink	flinker	flinkste
flou	flouer	flouste
fluks	fluksjer	fluksste
fors	forser	forsste
fris	frisser	frisste
gaaf	gawer	gaafste
gerus	geruster	gerusste
geskik	geskikter	geskikste
geslepe	meer geslepe, geslepener	mees geslepe, geslepenste
geveins	geveinsder, meer geveins	geveinsste, mees geveinsde
glad	gladder	gladste
goed	beter	beste
goedkoop	goedkoper	goedkoopste
graag	liewer	liefste, graagste
grof	growwer	grofste
groot	groter	grootste
hard	harder	hardste
hees	heser	heesste
heg	hegter	hegste
helder	helderder	helderste
hoog	hoér	hoogste
jaloers	jaloerser	jaloersste
jong	jonger	jongste
juis	juister	juisste
koud	kouer	koudste
kwaad	kwater	kwaadste
kwaai	kwaaijer	kwaaieste
laag	laer	laagste

laat	later	laatste
laf	lawwer	lafste
lang	langer	langste
leeg	leër	leegste
lekker	lekkerder	lekkerste
lief	liewer	liefste
lig	ligter	ligste
liggeraak	liggeraakter	liggeraakste
log	logger	logste
los	losser	losste
lui	luier	luiste
maer	maerder	maerste
magtig	magtiger	magtigste
mak	makker	makste
maklik	makliker	maklikste
mank	manker	mankste
min	minder	minste
moeilik	moeiliker	moeilikste
moeg	moeër	moegste
mooi	mooier	mooiste
muf	muwwer	mufste
naar	naarder	naarste
naby	nader	naaste
nors	norser	norsste
nugter	nugterder	nugterste
nuut	nuwer, nuter	nuutste
onbeskaaf	meer onbeskaaf	mees onbeskaafde
onbeskof	onbeskofter	onbeskofste
onder	verder onder	onderste
oud	ouer	oudste

raar	raarder	raarste
rats	ratser	ratste
rond	ronder	rondste
ru	ruwer	ruuste
ruig	ruier	ruigste
saf	safter, sawwer	safste
sag	sagter	sagste
seer	seerder	seerste
skaars	skaarser	skaarsste
skeef	skewer	skeefste
skoon	skoner	skoonste
skor	skorder	skorste
sku	skuwer	skuuste
skurf	skurwer	skurfste
sleg	slegter	slegste
slu	sluwer	sluuste
snaaks	snaakser	snaaksste
snood	snoder	snoodste
spits	spitser	spitsste
steeks	steekser	steeksste
stip	stipter	stipste
straf	strawwer	strafste
stug	stugger	stugste
stuurs	stuurser	stuursste
styf	stywer	styfste
suf	suwwer	sufste
suur	suurder	suurste
swaar	swaarder	swaarste
teer	teerder	teerste
teleurstellend	teleurstellender	teleurstellendste

traag	traer	traagste
tragies	meer tragies	mees tragediese
trots	trotser	trotsste
vaag	vaer	vaagste
vals	valser	valsste
vars	varser	varsste
vas	vaster	vasste
veel	meer	meeste
ver	verder	verste
veraf	verder af	verste af
verbaas	meer verbaas	mees verbaasde
verleë	meer verleë	mees verleë
ver weg	verder weg	verste weg
vet	vetter	vetste
vies	vieser	viesste
vlak	vlakker	vlakste
vlug	vlugger	vlugste
volop	volopper	volopste
voor	verder vorentoe	meeste vorentoe
voos	voser	voosste
vreemd	vreemder	vreemdste
vroeg	vroeër	vroegste
warm	warmer	warmste
wel	beter	beste
welbekend	beter bekend	beste bekend
welkom	meer welkom	mees welkome
woes	woester	woesste
wreed	wreder	wreedste
wyd	wyer	wydste
wys	wyser	wysste

Voorsetsels (alfabeties gerangskik volgens die sleutelwoord)

onder die aandag van	na aanleiding van
ter aandenking	in aanmerking neem
aandring op	aansoek doen om
by sy aankoms	aanspraak maak op
op aanklag van	aanstel in ('n betrekking)
aanleg vir	beswaar aanteken teen
aard na	per abuis
afbreuk doen aan	uit afguns
afhanklik van	afkeer van iets hê
afkerig van	'n afname in
afsiën van	afwyk van
in ag neem	akkoord gaan met
in aktiewe diens wees	in-, oor die algemeen
eens en vir altyd	'n skip lê voor anker
in antwoord op	in arres neem
op die lange baan skuif	deur die bank
ten bate van	bedank vir 'n beroep
op iets bedag wees	beef van
op die been	begaan oor
in die begin	uit beginsel
behep met	behoefte aan
ten behoewe van	behoort aan ('n mens)
behoort by (die onderwerp)	behoort tot ('n groep)
met behulp van	bekommer oor
in belang van	belasting op
by benadering	bepaal by
bepaal tot ('n onderwerp)	beperk tot

luidens 'n berig	'n beroep doen op
berou hê oor	berus by die hoof
berus in jou lot	in sy besit
beskerm teen	onder beskerming van
beskik oor	in beslag neem
besluit oor	in 'n besluit berus
onder bespreking	bestaan uit
bestand teen	vir jou beswil
beswyk aan 'n siekte	beswyk van die dors
beswyk vir 'n versoeking	betrappel op heterdaad
teen sy beterwete	aan die beurt kom
uit sy beurt praat	op sy beurt
op bevel van	na bewering
bloos oor	blootstel aan
bly by	boor na water
aan boord	oorboord
bots met die gereg	bots teen 'n boom
in die bres tree	bydra tot
op heter daad betrappel	aan die dag lê
met dagbreek	onder dak
te danke aan	deel in vreugde
dien in 'n komitee	in diens by
ontkom aan die dood	dood aan
in duie stort	dweep met
onder eed verklaar	op een na
tot sy eer	uit eerbied vir
uit sy eie	op eie houtjie
in sy element	ter elfder uur
op die end	enig in sy soort
ter ere van	uit ervaring

faal in	flous met
van geaardheid	van geboorte
by gebrek aan	in gedagte hou
in gebruik neem	van hoë gehalte
geheg wees aan	gehoor gee aan
gekant wees teen	in gelid loop
in die gelyk stel	genees van
geregtig op	op gesag van
gesteld op	getrou aan
getroud met	vir geval
in geval van	glo aan spoke
glo in God	ter goeder trou
ontworstel aan 'n greep	grens aan
op grond van	ten gunste van
in die haak	op 'n haar na
aan die hand doen	in die hande kry
op hande	onder hande neem
van die hand wys	hand oor hand toeneem
handel in (linne)	handel met ('n firma)
hang teen (die muur)	hang aan ('n tou)
na hartelus	'n hekel hê aan
herinner aan	herken aan
herstel van	op sy hoede vir
uit die hoof leer	op hoogte van sake
hoop op	van huis uit Duits wees
in die huwelik bevestig	immuun teen
onder die indruk van	ingenome met
inmeng in	inskryf vir
inteken op	invloed uitoefen op
jaloers wees op	aan die kaak stel

aan die kant maak	op kantoor
ken aan	kenmerkend vir
op die keper beskou	in kennis stel
in die knyp	in die komitee dien
konkel met	te koop loop met
koop vir,teen	op die koop toe
kop aan kop hardloop	kop teen kop bots
op koste van	ten koste van
in sy kraal	onder kruisverhoor
onder kwarantyn plaas	lag oor (iets)
lag vir (iemand)	op die lappe bring
onder lede hê	besig om siek te word
onder leiding van	streek leen hom tot boerdery
lewe van	in die lewe roep
'n stryd om lewe en dood	aan die lig bring
in die loop van	op loop sit
loot om	loseer in (hotel)
loseer by ('n vriend)	uit die lug gryp
ly aan	aan 'n lyntjie hou
maak van	uit alle mag
op 'n manier	deur die mat val
in 'n groot mate	uit medelye
met medewete van	meeding om
na sy mening	moeg van
moeg vir	in naam van
noem by sy naam	nader met
nadruk lê op	ter nagedagtenis van
deur sy nek praat	tot niet gaan
tot nut van	van nuuts af
uit nuuskierigheid	onder vier oë

in oënskou neem	'n ogie hou op, oor
onderhewig aan	onder ons gesê
onrustig oor	uit ondervinding
onderwerp aan	onthaal op
ontleen aan	om iemand se ontwil
ontsnap aan die polisie	aan die wedstryd onttrek
op die oog	met die oog op
oordeel na	oordeel volgens
in oorleg met	in oorwaging neem
met opset	in die openbaar
in daardie opsig	opwagting maak by
buite die orde	nie volgens wat afgespreek is nie
tot orde roep	bo die ouderdom
onder die ouderdom	vir my part
te pas kom	sit en peins oor
gou op sy perdjie wees	liggeraak wees
van plan	per pond
op prys stel	iemand tot elke prys beskerm
op die punt wees om	om die rede
onder die regering van	na regte
rekening hou met	buite rekening laat
ressorteer onder	aan die roer wees
in ruil vir	met rus laat
ter sake (praat)	vir sake
met siekteverlof	in sig kom (sigbaar)
op sig	op sigself
sinspeel op	skaam my oor
skaam my vir	in die skadu stel
agter die skerms	jou skik na
na skool	onder 'n skuilnaam

slaag in	per slot van rekening
na sy smaak	smag na
spandeer aan	aan die spits van sake
in sy spore trap	op die hoogste sport
tot haar spyt	uit die staanspoor
tot stand bring	in stand hou
streef na	tot eer sterk
in stryd met	op stryk
op sy stukke	in teenstelling met
teer op	teken in op
in 'n tempo	terugdeins vir
tevrede met	in die nabye toekoms
'n toename in	van toepassing op
toeskryf aan	per toeval
toevertrou aan	op tou sit
trou met	in breë trekke
in twyfel trek	op tyd (kom)
teen die tyd	tyd bestee aan
by tye	uitsien na
by uitsondering	(hy is) by uitstek
in volle vaart	vatbaar vir
te velde trek teen	verantwoordelik vir
tot sy verbasing	tot sy verdriet
vererg oor	in vergelyking met
vergesel van	iets aan die vergetelheid ontruk
verheug oor	tot verhaal kom
verlang na	met verloop van tyd
verlief op	verloof aan
verlustig in	verneem na
veroordeel tot, weens	verseker van

verset teen	verskil met iemand
verskil van (lyk anders)	vertoë rig tot
op versoek van	versot op
vertrek na	vervaardig uit
tot vervelens toe	bo verwagting
verwant aan	verwys na
per vliegtuig	by voorbaat
in voeling met	op die voorgrond
voorsien in ('n behoefté)	voorsien van (klere)
voldoen aan	in die vooruitsig stel
vraag na	onder vriende
uit die vuis	tussen twee vure
voor op die wa	in die waan verkeer
van alle waarheid ontbloot wees	na alle waarskynlikheid
uit wanhoop	weerstand bied teen
in werking tree	in die wiele ry
deur die wind	teen 'n wins
in die wolke wees	woon in ('n stad)
woon op die dorp	woeker met
wreek op	te wyte aan

Antonieme

Woorde met teenoorgestelde betekenis. Moet egter altyd binne die konteks van 'n sin gebruik word.

aanbeveel	afraai	agterlike	goedbedeelde
aanloklike	afstootlike, afstotelike	algehele	gedeeltelike

alledaagse	seldsame	aanmerklike	geringe
amateur	beroepspayer	aanneem	verwerp
aansienlike	geringe	abstrak	konkreet
aanstel	ontslaan	agterdog	vertroue
aanvaar	neerlê (betrekking)	aanvaar	van die hand wys (aanbod)
aanval	terugtog	bedaard	opgewonde
bedees	vrymoedig	bedek	oprakel
bedrukte	opgewekte	beeldskoon	skreeulelik
begeer	verfoei	begin	afsluit (brief)
begin	einde	beginsellose	beginselvaste
begrip	wanbegrip	behendig	onhandig
behoeftig	welgesteld	belaglijk	verstandig
belangrik	niksbeduidend	belangstellende	onverskillige
beledig	vlei	bemiddeld	behoeftig
bemoeilik	vergemaklik	beroemde	berugte
beskeie	verwaande	beslis	weifelend
besliste	flou (poging)	bevorder	benadeel
bewonder	verag	bloeiend	kwynend
blonde	blas	blydskap	smart
blywend	tydelik	boeiend	vervelend
breedvoerig	kortliks	bruto	netto (wins)
deeglike	halwe (werk)	demokrasie	despotisme
deurbringer	gierigaard	deurdagte	onbekookte
dienende	rustende	dodelik	lig (gewond)
dodelike	geneesbare (kwaal)	donker	rooskleurige (toekoms)
dowwe	helder	edele	gemene (daad)
eensydig	veelsydig	eenvormigheid	verskeidenheid
eenvoudige	ingewikkeld	eerbiedig	minag
egoïsties	altruïsties	egte	vervalste

eiesinnig	geseglik, inskiklik	eindelik	aanvanklik
enersyds	andersyds	erken	misken
ernstig	ligsinnig	erns	luim
ernstig	luimig (toespraak)	ervare	onbedreve
ferm	toegewend	fiere	nederige (houding)
figuurlik	letterlik	flou	aanneemlik
fris	skraal	fundamentele	oppervlakkige
galbitter	stroopsoet	gedempte	uitbundige (gelag)
gehoorsaamheid	ongehoorsaamheid, hardkoppigheid	geruite	effe (materiaal)
gerusstellende	verontrustende	gesette	slank
geslaagde	mislukte	gevaarlike	veilige
gewyde	profane (musiek)	grootmoedige	kleinsielige
gun	misgun	haal	verpas (trein)
hakkelrig	vloeiend	helder	duister
helder	hees (stem)	hemelhoë	geringe
hoogmoedig	nederig	hinderlik	aangenaam
huigelagtig	opreg	hys	stryk (vlag)
indi(v)widuele	gesamentlike	inhalig	vrygewig
inheemse	uiteemse	inkomste	uitgawe
innemend	afstootlik	inskeep	ontskeep (goedere)
jeugdige	gevorderde	juig	treur
juis	foutief	kalm	opgewonde
kalm	onstuimig (see)	keurige	onsmaaklike
kommercalle	sorgeloze	konserwatiewe	liberale
kosbare	waardelose	kriminele	siviele
kwyn	vorder	kwytskelding	vergelding
laakbaar	lofwaardig	laste	bates
letterlik	figuurlik	letterlike	vrye (vertaling)
loslaat	gevange neem	lewendige	vae

lugtig	bedompig	liggaamlik	geestelik, verstandelik
luidrugtig	stil	minagting	eerbied
minsame	afstootlik	moderne	ouderwetse
moedswillig	per abuis, toevallig	monargie	republiek
mondige	minderjarige	nadelig	heilsaam
natuurlike	gekunstelde	natuurlike	gewelddadige (dood)
neerslagtig	opgewek	netjies	slordig
onbeskof	beleef	onbesonne	weldeurdagte
oorsaak	gevolg	onderdanig	opstandig
oorvloed	gebrek	openbaar	privaat
openbare	geheime	opgeruimd	neerslagtig
ophemel	roskam	oorskot	tekort
oppervlakkig	deeglik	opsetlik	toevallig
pittige	omslagtige	plankdun	knuppel-, trommeldik
plotseling	geleidelik	prakties	teoreties
produsent	verbruiker	propvol	dolleeg
prosaïese	poëtiese	regverdig	onregverdig
rougewaad	feesgewaad	ruwe	verfynde
rys	neerslaan	saggeard	hardkoppig
samewerking	teenkanting	seën	vervloek
sieraad	ontsiering	skatryk	brandarm
skerpsinnig	onnosel	skriftelik	mondeling
skuld	bate	skuldenaar	skuldeiser
skuldige	rein (gewete)	sloop	opbou
sluit	heropen	smaad	ophemel
snedige	vriendelike	soek	vermy
spaarsaam	spandabel	spaarsaamheid	verkwisting
standvastig	wankelend, wankelmoedig	styg	daal
styg	krimp (inkomste)	suinig	vrygewig

surplus	tekort	teorie	praktyk
terneergedruk	opgewek	toename	afname
toeskietlik	onverbiddellik	tragiese	komiese
treurspel	blyspel	tydelik	permanent
uitgeput	vars	uitvaagsel	keur (volk)
unieke	alledaagse	vars	brak (water)
vasberade	weifelend	verdoesel	ontsluier
verenig	verdeel	verhaas	vertraag
verkwis	bespaar	verlies	aanwins
verpligte	opsionele (vakke)	verpligte	vrye (diensplig)
versend	ontvang	versigtig	roekeloos
versnel	vertraag	vertroue	wantroue
vervaardiger	verbruiker	vervroeg	uitstel
verwaandheid	beskeidenheid	verweerder	eiser
veterane	rekrute	volmaan	nuwemaan
voorganger	opvolger	voortreflik	minderwaardig
vraag	aanbod	vrye	gebonde (lewe)
vrypostige	beskeie	vrywillig	gedwonge
wankel	vasstaan	weinig	oorvloed
welluidend	wanklinkend, dissonant	welslae	mislukking
wêreldlik	geestelik	werkgewer	werknemer
wieg	graf	ywerig	lui

Sinonieme

Woorde met min of meer dieselfde betekenis. Moet egter altyd binne konteks van die sin gebruik word.

aalmoes	gawe, geskenk	aarselend	weifelend, onbeslis
aanbelang	belangrikheid, gewig	ademtog	asemhaling

aanblik	aanskouing	afgewerk	kapot, oorwerk, uitgeput, gedaan
aanhanger	volgeling, ondersteuner	afjak	skrobbing, beleidiging
aanmatiging	trots, hoogmoed	afskuwelik	verfoeilik, afgrysliek
aanrand	aantas, benadeel	aansluiting	verbinding, inskakeling
aanspreeklikheid	verantwoordelikheid	aanwas	groei, toename
allengs	geleidelik, gaandeweg	ambag	handwerk, beroep
aptytlik	smaaklik	armoede	behoefte, gebrek
astrant	parmantig, vrypostig	avonturier	geluksoeker
banier	vaandel, standaard	beaam	bevestig, goedkeur
bedevaart	pelgrimsreis, -tog	beelderig	verruklik, lieflik
beheks	betower	begryplik	verstaanbaar
bekentenis	belydenis	bekpraatjies	grootpratery, spoggery
bemiddelaar	vredemaker, versoener	besetene	waansinnige
beskimp	belaster	besoldigung	salaris, loon
bete	stukkie, mondvol, brokkie	bewysvoering	redenering
indeks	inhoudsopgawe	boekery	biblioteek
brasser	drinker	buitekans	meevaller
bylae	byvoegsel, aanhangsel	byproduk	neweproduk, afvalproduk
dalkies	misken, altemit	deelneming	medelye, simpatie
deernis	simpatie, jammerte	despotisme	dwingelandy
dodekker	begraafplaas, kerkhof	dralery	gedraai, getalm
duiwelskos	paddastoel, sampioen	eentonig	vervelend
eerlank	binnekort, eersdaags	fier	trots
foppery	kullery, misleiding	gebetenheid	verbittering
ginnegaap	gekskeerdery	geharwar	getwis, warboel
geldwolf	gierigaard	gemalin	eggenote
genoeë	voldoening, plesier	gleuf	groef
glinster	skitter	goedertiere	genadig, barmhartig

gradeer	klasseer	grieselig	grillerig
grootdadig	beroemd, groots	grou	grys, askleurig
hardepad	dwangarbeid	heffing	oplegging, invordering
heksewerk	toordery, heksery	herkoms	oorsprong, afkoms
heuglik	onvergeetlik	hobbelrig	ongelyk, stamperig
huisvesting	inwoning, losies	inderdaad	werklik waar
ineenstorting	in(een)sinking, doodloop	inkleding	bewoording
inryteater	veldbioskoop	jakker	baljaar, rondhardloop
jubellied	juiglied, lofsang	kalfater	opknap, herstel
kantien	drinkplek, drankwinkel	karweier	transportryer
kenskets	beskrywe, aandui	koelweg	onverskillig, doodluiters
kopiereg	outeursreg	kryt	skreeu, gil
landrot	landbewoner, landkrap	lankmoedig	verdraagsaam, geduldig
lawing	versterking, verfrissing	leëring	allooi
leegloper	niksdoener, leeglêer	legering	metaalmengsel
lekkergoed	snoepery, suikergoed	letsel	kwesplek, (ver)wond(ing)
lewensgesel	eggenoot, lewensmaat	liefdegawe	aalmoes
lighoofdig	duiselig	lugting	lugvoorsiening, ventilasie
lyfkneg	lakei, kamerdienaar	maansiek	waansinnig
maatskappy	samelewing	maermerrie	skeenbeen
majestueus	verhewe, groots	mandoor	opsigter, ploegbaas
mededinger	konkurrent	mensliwend	liefderyk, filantropies
metterhaas	haastig, spoedig	middelpunt	sentrum, kernpunt
minlik	aanvallig, lief(tallig)	model	patroon, voorbeeld
moedswillig	opsetlik, aspres	mopper	pruttel, brom
muntstuk	geldstuk	nadraai	gevolg, afloop
nagenoeg	ongeveer, byna	nalatig	agte(r)losig

nar	hanswors, grapmaker, harlekyn	negosieware	handelsware
noemenswaardig	belangrik	noodsaak	dwing, verplig
norm	standaard, maatstaf	nydig	bitsig, bitter, venynig
nyweraar	fabrikant	ommesy	anderkant
omroep	aankondig, uitsaai	omstreeks	ongeveer
onbeholpe	lomp, eienaardig	onbeskaamd	astrant, skaamteloos
ondersoek	naspoor, navors, naspeur	onsuiwer	vuil, troebel
oombliklik	dadelik, skielik	ooreenkoms	verdrag, kontrak
oorskiet	oorblyfsel	oortollig	oorbodig
opkeil	aanjaag, aandryf	opskudding	beroering, ontsteltenis
paggeld	huurgeld	pand	waarborg, sekuriteit
parallelle	ewewydige	pekel	insout
persberig	nuusberig	plakker	nedersetter
pleit	soebat, mooipraat	posisie	stand, houding
power	treurig, swak	prettig	aangenaam, plesierig
proewer	toetser	pryslys	katalogus, prysopgaaf
raadsaam	wenslik	rabat	korting, afslag
raming	skatting	rebels	opstandig, weerspannig
redelik	verstandig, billik	reeks	serie, volgorde
referaat	verslag, lesing	register	naamllys, inskrywingsboek
rekuseer	verwerp, afwys	repetisie	herhaling, oefening
retoerreis	terugreis	roekeloos	onverskillig, woes
rondweg	reguit, openhartig	rotsvas	onwrikbaar
ruimskoots	volop	ryklik	oorvloedig, volop
saamwerk	meewerk, verenig	sakeman	besigheidsman
sakkeroller	goudief	samekoms	vergadering, byeenkoms
sedeer	afstaan, oordra	seewier	seegras
sekuur	presies, noukeurig	sielig	treurig, jammerlik

sielsiekte	psigose	skaarste	gebrek, behoeftigheid
skamel	gebrekkig, armoedig	skend	beskadig, bederwe
skrapping	verwydering, uitwissing	skuilnaam	skrywersnaam, pseudoniem
soewerein	verhewe, hoogste	sorgvuldig	oplettend, noukeurig
sotterny	dwaasheid, malligheid	spreekwoord	gesegde, spreekwyse
staatsbestuur	goewermannet, regering	strawing	bevestiging, bewys
stellig	ongetwyfeld, beslis	stoer	sterk, kragtig
stribbel	teenpraat, verset	swaarmoedig	bedruk, droefgeestig
taalfiguur	beeldspraak	takseer	waardeer
temerig	vervelend, dralerig	ternouernood	skaars, beswaarlik
toegeeflik	inskiklik	tooi	versier, verfraai
transaksie	skikking, ooreenkoms	treurgewaad	roukleed
troetel	strel, liefkoos	tweespalt	rusie, twis, onenigheid
uitdelg	uitroei, vernietig	uitknikker	uitboul
uitsinnig	dwaas, onverstandig	vakkundig	bedrewe, deskundig
veelvuldig	dikwels	veinsaard	huigelaar
verberg	wegsteek, verswyg	verdaging	sluiting, uitstelling
verdenking	agterdog, argwaan	verfoei	verafsku, verag
vergieting	storting	verheugenis	blydskap
vermurwing	vertederig	veroorloof	toelaat, gun
verskalk	mislei, uitoorlê	verwese	verslae, onthuts
visenteer	ondersoek, deursnuffel	voldoening	vervulling
voltreffer	raakhou	voorskrif	gebruiksaanwysing
voortdurend	aanhoudend	vrywaar	beskerm, waarborg
waaghalsig	roekeloos, onverskillig	warboel	deurmekaarspul
weersin	afkeer, teësin	weifelagtig	aarselend
weldra	netnou, binnekort, eerlank	windmaker	deftig, swierig
wrang	onaangenaam, bitter	ylhoofdig	deurmekaar (bv. van koors)

Sinonieme (meer gewone Afrikaanse woorde)

absolute	volstrekte	absorbeer	inneem
abstrak	afgetrokke	admireer	bewonder
admissie	toegang	adviseer	aanraai
adviseur	raadgewer	ageer	waarneem
agenda	ordelys, sakelys	akklamasie	goedkeuring deur applous
akkuraat	presies	aksent	klem, nadruk
aksentueer	beklemtoon	aksepteer	aanneem
akteur	toneelspeler	aktrise	toneelspeelster
alliansie	bondgenootskap	amusant	vermaaklik
annekseer	inlyf	anoniem	naamloos
antagonisties	vyandig	antipatie	vyandigheid
antisepties	ontsmettend	apparaat	toestel
applous	toejuicing	apologie	verskoning
applikasie	aansoek	appresieer	waardeer
arrangeer	rangskik	argument	redenering
aroma	geur	arriveer	aankom
artifisiële	kunsmatige	artistiek	kunstig
assimileerbaar	opneembaar	astronomie	sterrekunde
ateïs	godloënaar	attensie	aandag
bakatel	kleinigheid	baseer	grond(ves)
bestiaal	dierlik	biblioteek	boekery
biografie	lewensbeskrywing	bombasme	hoogdrawendheid
botanie	plantkunde	brosjure	pamflet
burokrasie	amptenaarregering	chemie	skeikunde
chlorofil	bladgroen	debakel	instorting
debiteur	skuldenaar	dekor	toneeltoerusting
definisie	omskrywing	dehidreer	ontwater
dekorasie	versiering	delikate	netelige (saak)

demokrasie	volksregering	depopulasie	ontvolking
depresiasie	waardevermindering	deserteur	droster
destinasie	bestemming	differensieer	onderskei
direksie	rigting, bestuur	diskresie	gesonde verstand, oordeel
diskussie	bespreking	dispuut	twis, twisgesprek
dissipline	tug	distansie	afstand
distribueer	uitdeel, versprei	dokter	geneesheer
domineer	baasspeel, oorheers	donasie	gif, bydrae
duplikaat	afskrif	edisie	uitgawe
eggo	weerklank	ekskursie	uitstappie
ekskuseer	verskoon	eksodus	uittog
eksperiment	proef(neming)	ekspert	deskundige
eksporeer	uitvoer	eksposisie	tentoonstelling
ekspresso	uitdrukking	eksterne	buitemuurse
ekwator	ewenaar	elasties	rekbaar
eleksie	verkiesing	elimineer	uitskakel
elokusie	voordragkuns	emosie	aandoening, sterk gevoel
entoesiasme	geesdrif	erupsie	uitbarsting
eskort	geleide	evolusie	ontwikkeling
fasiliteite	geriewe	felisiteer	gelukwens
figuurlik	oordragtelik	filosofie	wysbegeerte
filosofies	wysgerig	finansieel	geldelik
fisika	natuurkunde	forseer	dwing
fotograaf	afnemer	fragmentaries	stuksgewys
friksie	wrywing	futiel	nutteloos
garage	motorhuis, motorhawe	garandeer	waarborg
geografie	aardrykskunde	geologie	aardkunde
gladiolus	swaardlelie	grasieus	bevallig, bekoorlik

grammatika	taalkunde	heraldiek	wapenkunde, familiewapens
higiëne	gesondheidsleer	hilariteit	vrolikheid
histories	geskiedkundig	honorêr	eervol, erevol
horison	gesigseinder	humaan	mensliewend, menslik
humaniteit	menslikheid	humiliasie	vernedering
idee	denkbeeld	ignoreer	verontagsaam
illusie	droombeeld	illustreer	ophelder, afbeeld
imitasie	nabootsing	immortaliteit	onsterflikheid
imponeer	beïndruk	imposant	indruckwekkend
impressie	indruk	immunitet	onvatbaarheid
industrie	nywerheid	infleksie	verbuiging
inisiatief	ondernemingsgees	innovasie	nuwigheid
incident	voorval	insolvent	bankrot
instruksie	opdrag	intellektueel	verstandelik
intens	hewig, kragtig	interim	tussentyds
interne	binnemuurse (eksamen)	interessant	belangwekkend
interesse	belang	intervensie	tussenkoms
intestaat (sterf)	testamentloos	intimidiasie	vreesaanjaging
introduceer	bekendstel	irrigasie	besproeiing
irriterend	steurend	isolasie	afsondering
kampanje	veldtog	kanselleer	afstel, terugtrek
kapasiteit	bekwaamheid, vermoë	katastrofe	ramp
klandestien	heimlik	kolleksie	versameling
kollekte	insameling	kollektieve	gesamentlike
komedie	blyspel	kompensasie	vergoeding
kompeteer	meeding, wedywer	kompetisie	mededinging
konfidensieel	vertroulik	konflik	botsing
konklusie	gevolgtrekking	konsepsie	denkbeeld

konskripsie	diensplig	konsonant	medeklinker
konstruksie	bou	konsumpsie	verbruik
konsternasie	verwarring	kontensie	argument, bewering
kontinent	vasteland	kontroleer	beheer
konversasie	gesprek	koöperasie	samewerking
kopie	afskrif, eksemplaar	korrespondensie	briefwisseling
korrigeer	verbeter	kreasie	skepping
krediteur	skuldeiser	kritiseer	beoordeel
kurrikulum	leerplan	kwaliteit	gehalte
kwantiteit	hoeveelheid	labyrint	doolhof
leksikon	woordeboek	lektuur	leesstof
linoleum	kurktapyt	literatuur	letterkunde
matesis	wiskunde	meditasie	oorpeinsing
medium	middel, voertaal	meriete	verdienste
militante	veglustige	misterieus	geheimsinnig
modern	nuwerwets	molesteer	hinder, pla
moment	oomblik	monopolie	alleenhandel
moraal	sedes	moralisasie	sedepreek
moreel	sedelik	motief	dryfveer, beweegrede
neurose	senuweesiekte	neutraal	onsydig, onpartydig
objeksie	beswaar	observasie	waarneming
obsessie	waansin	offisieel	amptelik
opponent	teenstander	opsie	keuse
ornament	sieraad, versiersel	oudiënsie	gehoor
outentisiteit	egtheid	outeur	skrywer
pandemonium	verwarring	paraffien	lampolie
pateties	aandoenlik	patriotisme	vaderlands liefde
periode	tydperk	permisie	verlof
pigment	kleurstof	polisieagent	diender
populasie	bevolking	populêr	gewild

prefereer	verkies	prepareer	(voor)berei
prinsiep	beginsel	probleem	vraagstuk
produk	voortbrengsel	produksie	opbrengs
professie	beroep	professor	hoogleraar
profyt	wins	progressief	voortstrewend
prominent	vooraanstaande	proporsioneel	eweredig
pseudoniem	skuilnaam	rapport	verslag
rariteit	seldsaamheid	realiseer	besef
rebel	opstandeling, oproerling	rebellie	opstand
reformasie	hervorming	regisseur	spelleier
rekommendeer	aanbeveel	repareer	herstel
repliseer	antwoord	resepesie	onthaal, ontvangs
reserveer	bespreek, voorbehou	restriksies	beperkings
resultaat	uitslag, gevolg	résumé	samevatting
revolusie	omwenteling	riskant	gevaarlik, gewaag
ruïne	bouval	sanksies	strafmaatreëls
satisfaksie	bevrediging	satelliet	aanhanger, trawant
sekuriteit	waarborg	sillabe	lettergreep
sillabus	leerplan	simpatie	meegevoel, medelye
sirkulasie	omloop	sirkuläre	omsendbrief
sisteem	stelsel, gestel	soölogie	dierkunde
subskripsie	inteken-, ledegeld	substituut	plaasvervanger
suppressie	onderdrukking	suspisie	agterdog
teleskoop	verkyker	temperatuur	warmtegraad
teologie	godgeleerheid	tragedie	treurspel
unaniem	eenparig	varia	allerlei
visie	insig	vitaliteit	lewenskrag
vokaal	klinker		

Homonieme

Dit is woorde wat verskil in betekenis, maar wat dieselfde uitspraak en spelling het

- Arm: Ek het my arm gebreek
- Arm: Armoede, die mense is arm

- As: Vuur se as
- As: Ek sal jou help as jy my terugbetaal

- Baai: Skip het in die baai anker gelê
- Baai: Swemmers baai in die son
- Baai: Trek 'n baaibroek aan

- Bad: Was
- Bad: Waarin jy bad

- Bak: Iets waarin jy bestanddele meng
- Bak: Bak in die son, kar, ensovoorts.

- Balie: 'n Skreeubalie
- Balie: 'n Balie wasgoed, of die vis is in 'n houtbalie met sout gesit om bewaar te word

- Beer: Soort dier
- Beer: Mannetjiesvark

- Bel: Skakel met telefoon
- Bel: Vlesige aanhangsel aan die kop en keel van sekere hoenderagtige voëls

- Bloei: My hart bloei vir jou
- Bloei: Die snywond bloei vreeslik

- Bot: Bot persoonlikheid
- Bot: Bome bot in die lente

- Bont: Veelkleurig
- Bont: Rond en bont stuur

- Bord: Eetgerei
- Bord: Skryfbord of bordspeletjies

- Brak: Die hond is sommer 'n regte ou straatbrak
- Brak: Brak water

- Brei: Naaldwerk
- Brei: 'n Span afrig

- Buks: Kort persoon
- Buks: Soort geweer

- Bus: Voertuig
- Bus: Posbus
- Doel: Doel in hokkie
- Doel: Doel om iets te bereik
- Dom: Dit was 'n dom ding om te doen
- Dom: 'n Koepelvormige dak, hoofkerk, -katedraal
- Drif: Ons ry deur baie driwwe
- Drif: Emosie
- Ent: Spuit (inent)
- Ent: Ver ent om te stap
- Gas: Kuiergas
- Gas: Gifgas
- Gans: Voël
- Gans: Die hele ganse wêreld
- Goed: Sy het goed gedoen in haar toets
- Goed: Vat jou goed en loop
- Graad: Sy is in graad 7
- Graad: Sy ontvang 'n universiteitsgraad
- Graaf: Titel vir 'n adelike
- Graaf: Tuingereedskap om te spit
- Haas: Om vinnig te maak
- Haas: Soort knaagdier
- Hekel: Naaldwerk
- Hekel: 'n Afkeer hê
- Hoef: Perd se yster hoef
- Hoef: Jy word nie verplig om iets te doen
- Hoop: Daar lê 'n hoop grond
- Hoop: Sy is my enigste hoop
- Ja: Positiewe antwoord
- Ja: Jaag (wisselvorm van jaag)
- Kan: Houer
- Kan: Ek kan iets doen
- Kapel: Klein kerkie
- Kapel: Slang

- Kom: Bak met water
- Kom: Kom hiernatoe
- Krap: Soort seedier
- Krap: Hy krap die plek om
- Kryt: Bokskryt
- Kryt: Soort skryfbehoeftemiddel (vetkryt)
- Laag: Die takke hang laag oor die rivier
- Laag: 'n Laag koek
- Lam: Klein skapie
- Lam: My bene is lam
- Lees: Lees 'n boek
- Lees: Werktuig waarmee skoenmaker skoene maak (skoenlees)
- Leer: Ons rusbank is van leer gemaak
- Leer: Jy moet hard leer
- Letter: Alfabet
- Letter: Ek volg die instruksie tot op die letter
- Lid: Lid van die tennisklub
- Lid: Deel van menslike of dierlike liggaam
- Loot: Loot vir die wenner
- Loot: Uitloopsel aan plant
- Maat: Vriend
- Maat: Meet
- Meer: Water, soos 'n dam
- Meer: Ek wil meer kos hê
- Moet: Noodsaaklik
- Moet: 'n Spoor, merk of litteken
- Raad: Organisasie
- Raad: Sy gee altyd goeie raad
- Saal: Gebou waarin byeengekom word
- Saal: Voorwerp wat jy op die perd se rug sit om op te ry
- Stik: Verstik
- Stik: Naaldwerk met 'n masjien
- Teer: Pad is vol teer

- Teer: Dis 'n teer saak
- Vat: Balie
- Vat: Vat jou goed
- Vel: My vel is oud
- Vel: Vel 'n vonnis
- Wig: Driehoekvormige hout
- Wig: Kind

Homofone

Dit is woorde wat dieselfde klankvorm het, maar die spelling, betekenis en herkoms verskil

- Berei: Sy berei 'n heerlike maaltyd voor
- Bery: Perdry
- Beul: Laksman, skerpregter
- Beuel: Musiekinstrument
- Bleik: Bleik klere
- Blyk: Dit blyk dat ... (koppelwerkwoord)
- Boordjie: Lemoenboord, hemp se kraag
- Boortjie: Gereedskap
- Bot: Die bome bot vroeg vanjaar
- Bod: Die bod is toegestaan aan daardie man
- Bord: Om uit te eet, skryfbord
- Bort: Veluitslag as gevolg van bystek, soort blou diamant
- Bout: Ysterstaaf met draad en moer
- Boud: Liggaamsdeel
- Brei: Naaldwerk, vel brei
- Bry: "R" verkeerdelik uitspreek
- Dokter: Geneesheer
- Doktor: In geleerdheid
- Eed: Hy het 'n eed afgelê
- Eet: Die seun eet met sy hande
- Eik: Soort boom
- Yk: Keur en stempel op mate en gewigte

- Eis: Eis iets van iemand
- Ys: Water wat vries
- End: Einde
- Ent: Inspuiting, afstand, ent bome
- Fat: Manlike modegek
- Vat: Houer
- Faam: Beroemdheid
- Vaam: Lengtemaat vir seediepte
- Faal: Misluk
- Vaal: Sonder kleur
- Feit: Iets wat werklik waar is
- Fyt: Sweer aan vinger
- Fee: Goeie fee
- Vee: Vee met 'n besem
- Fel: Hewig, sterk (figuurlik)
- Vel: Dier se vel, vel papier, vel 'n vonnis
- Feil: 'n Fout begaan
- Veil: Iets te koop aan te bied
- Fiool: Fles met lang nek en ronde buik
- Viool: Musiekinstrument
- Fiets: Ryding
- Viets: Vietse figuurtjie
- Fier: Trots
- Vier: Feestelik deurbring, telwoord
- Fors: Mooi regop gestalte.
- Vors: Koning
- Fonds: Som geld vir 'n bepaalde doel
- Vonds: Iets wat gevind word (ontdek)
- Frank: Geldeenheid van Frankryk, vry en ongebonden
- Vrank: Bitter smaak
- Frot: 'n Speletjie
- Vrot: Die vleis is vrot as gevolg van die warmte
- Graad: Die jongmeisie het 'n graad in die medisyne
- Graat: Die visgraat sit in sy keel vas.

- Gids: Wegwyser, adresboek
- Gits: 'n Uitroep
- Haal: Sal jy asseblief 'n boek laat haal
- Hael: Die hael het ons kar stukkend geslaan
- Hard: Ons werk hard by die skool
- Hart: My hart het amper gaan staan toe ek die fluitjie skielik blaas
- Herd: Die vuur is in die herd gemaak
- Hert: Die hert vreet aan die groen grassies
- Kruid: Plant, gewas (bv. kruie)
- Kruit: Springstof in koeëls
- Leer: Jy moet baie hard leer vir die eksamen
- Leër: Die leër word opgedeel in leermagte
- Leun: Lê teen
- Leuen: Jok
- Lid: Van 'n vereniging, ooglid
- Lit: 'n Gewrig
- Lood: Die sak is so swaar soos lood
- Loot: Hulle het geloot om te kyk wie sal bly, die loot van die wingerstok spruit uit
- Lyer: Bv. kankerlyer
- Leier: Iemand met leiereienskappe
- Ly: Die gewonde ly baie pyn
- Lei: Die hond lei die blinde man oor die straat
- Leiding: Leierskap
- Lyding: Smart

- Luid: Hardop
- Luit: 'n Snaarinstrument
- Maar: Ek sal eet, maar ek is nie honger nie
- Maer: Die kind wat ondervoed is, lyk maar baie maer

- Mei: Vyfde maand
- My: Dit is my boek

- Mied: Ons speel op die hooimied
- Miet: Daar het miet in die mieliepap gekom

- Mild: Sag, ruim - 'n Milde reën het geval, Hy het mild voorsiening gemaak vir sy

- Milt: gesin in sy testament
- Moed: Liggaamsorgaan
- Moed: Sy het baie moed om die spookhuis in te gaan
- Moet: Hulle moet seker maak dat hulle Saterdag wen
- Moor: Mohammedane in Noord-Afrika
- Moor: Hulle moor die diere uit
- Nood: Moeilikheid
- Noot: Noot in musiek, geldnoot
- Pat: Die twee skaakspelers is pat (gelykop, vas)
- Pad: Die vragmotors ry die pad flenters
- Pand: Die bruidegom gee die (trou)pand aan sy bruid
- Pant: Strook materiaal in 'n rok
- Peil: Dit is op peil (standaard), diepte meet
- Pyl: Om in 'n boog te skiet, op iets toesnel
- Pond: Gewig, geld
- Pont: 'n Platboom-brug om voertuie oor water te vervoer
- Rand: Geldeenheid, kant van bv. 'n tafel
- Rant: Heuwels, kant waar bosse groei
- Raad: Advies, 'n gekose liggaam, bv. Raad van Trustees
- Raat: Boereraat, middel
- Rei: Outydse koorsang of meetstok
- Ry: Ry met 'n kar
- Reier: Soort voël
- Ryer: 'n Persoon wat ry
- Reik: Reik uit na ander mense
- Ryk: Baie geld
- Ryn: Rynrivier
- Rein: Skoon
- Rys: Ons het gisteraand rys vir aandete geëet
- Reis: Ons gaan volgende jaar op reis na Europa
- Seel: Die seel om die kraan
- Seël: Die posseël
- Seine: Sinjale, tekens
- Syne: Die boek is syne
- Skud: Ons skud hand

- Skut: Juffrou het al die truie en kosblikke wat rondlê in die skut gesit
Die man is 'n goeie skut
- Swaar: Nie lig
- Swaer: Suster se man
- Steil: Opdraande, hare wat nie krul nie
- Styl: Kopenent van 'n bed, manier van doen, stamper
- Stad: My ouma-hulle woon in die stad
- Stat: Ons bediendes bly in 'n stat
- Tand: In die mond, van 'n rat
- Tant(e): Familielid
- Teel: Voort te plant
- Teël: Vloerteëls
- Vereis: Word van jou verwag
- Verys: Iets het geys
- Vermy: Ontwyk
- Vermei: Vermaak, verlustig
- Verby: Langs, verder, om
- Verbei: Afwag, wag op
- Vier: Ons het vier verskillende soorte slaai vanmiddag geëet
- Fier: Die soldaat het 'n mooi fier en regop houding
- Vly: Ek vly my op die bed neer
- Vlei: Die skape wei in die vlei
- Voed: Die hunger kinders word met lekker sop en broodjies gevoed
- Voet: Sy voet is beseer tydens die rugbywedstryd
- Vrees: Die man het 'n doodse vrees vir spinnekoppe
- Frees: Onderdeel van 'n freesmasjien wat gebruik word om staal te bewerk
- Wand: Omhulsel
- Want: Ek wil nou gaan slaap, want ek is moeg
- Wed: Ek wed hom tien rand dat hy die wedloop gaan verloor
- Wet: Wat hy sê, is wet
- Wei: Die skape wei
- Wy: Wy jou aan iets (aan God)
- Wyer: Breër, daardie gang is wyer

- Weier: Afwys, onwillig optree
- Wyd: Die rok is heeltemal te wyd vir my
- Wyt: Gee skuld vir iets (te wyte aan – Ek wyt my swak punte toe aan die feit dat ek nie genoeg geleer het nie.)

Woorde en uitspraak byna gelyk

- Afkeer: Sterk teësin
- Afkeur: Nie goedkeur nie
- Berig: Verslag doen
- Berug: Bekend in 'n slegte sin
- Begeerlik: Wat die begeerte opwek
- Begerig: Vol begeerte, verlangend
- Bloot: Eenvoudig, nakend
- Bloots: Sonder saal
- Bondel: Pak vasgebinde goed
- Bundel: Bv. digbundel
- Braak: 'n Land lê braak, opgooi
- Brak: Klein hond, souterige water
- Breek: Vernietig
- Breuk: Gedeelte van 'n geheel, skedelbreuk
- Broos: Swak, breekbaar
- Bros: Krummelrig
- Daarom: Om daardie rede
- Darem: Tog, werklik
- Denkbaar: Moontlik om te dink
- Denklik: Vermoedelik, waarskynlik
- Drank: Alles wat gedrink word
- Dronk: 'n Persoon is dronk, hoenderkop
- Eindelik: Ten laaste
- Eintlik: Werklik
- Fisiek: Liggaamlik – Hy is fisiek nie meer so sterk nie
- Fisies: Natuurkundig – Fisies is dit onmoontlik om maan toe te gaan
- Fris: Sterk, lewenskragtig

- Vars: Nuut, nie oud nie
- Gaaf: Goed, eersteklas
- Gawe: Present, geskenk – dit is 'n gawe van God om te kan musiek maak
- Gaperig: Vakerig
- Gaping: Opening, spleet
- Geldelik: Betreffende geld – Die mense kry geldelik maar swaar
- Geldig: Van krag, wettig – Hy het 'n geldige rybewys
- Getrou: Lojaal
- Getroud: In die eg verbind
- Gier: Gril, nuk
- Guur: Koud, ongaangenaam – Die weer is guur
- Gradeer: Klasseer
- Graduateer: Graad behaal, in grade opdeel, bv. vleis
- Grootheid: Voortreflikheid, vernaamheid
- Grootsheid: Prag, verhewendheid
- Harslag: Binnegoed (hart, longe)
- Hartslag: Hartklop
- Heftig: Driftig, vurig
- Hewig: Geweldig, swaar
- Infekteer: Besmet, aansteek
- Inflekteer: Verbuig
- Intussen: Onderwyl – Hulle wil graag vertrek, intussen drink hulle maar tee
- Tussenin: Tussen iets – Ons het 'n houtplank tussenin gesit vir hardheid
- Jongetjie: Seun
- Jonggesel: Ongetroude man
- Kan: In staat wees, koffiekan
- Ken: Weet, deel van gesig
- Kermis: Volksfees
- Kersmis: Kersfees
- Kind: Afstammeling van ouers
- Kinds: Verswak van begrip
- Kleinvee: Bv.: skape, bokke
- Kleinwild: Bv.: hase, duikers, ens
- Koel: Nie warm nie

- Koeël: Om mee te skiet
- Konsenteer: Inwillig – Hy het gekonsenteer om die werk vir ons te doen
- Konsentreer: Die aandag vestig op
- Lamlendig: Laks, lui
- Lendelam: Onvas op pote
- Landman: Boer
- Landsman: Landgenoot
- Leeg: Nie vol nie
- Ledig: Werkloos, nie besig nie, om leeg te maak (ww)
- Leer: Studeer, leer vir skoene
- Leër: Klomp soldate
- Lettere: Studeer in die lettere
- Letters: Van die alfabet
- Leun: Staan teen iets, rus op iets
- Leuen: Opsetlike onwaarheid
- Louere: Roem, eer – Hy het met die louere weggestap
- Lourier: Boomsoort – Iemand ontvang 'n lourierkrans
- Meteen: Tegelykertyd
- Meteens: Skielik
- Naamlik: Met name, te wete – Hy het naamlik vir ons 'n bees geskenk
- Namens: In die naam van – Hy het die brief namens ons onderteken
- Naamloos: Sonder 'n naam
- Nameloos: Onnoemlik, groot (ellende)
- Offisieel: Amptelik
- Offisieus: Oorgedienstig, half-amptelik
- Onderhawig: Wat nou bespreek word – Die onderhawige onderwerp is: SKOOL
- Onderhewig: Onderworpe aan – Dit is onderhewig aan goedkeurig deur die raad
- Onleesbaar: Wat nie maklik ontsyfer kan word nie, onleesbare handskrif
- Onlesbaar: Onlesbare dors
- Orde: Rang, tug
- Order: Bevel, gebod
- Profeteer: Die toekoms voorspel
- Profiteer: Voordeel trek uit

- Radeloos: Wanhopig, verlate
- Reddeloos: Geen hoop op redding nie
- Redeloos: Sonder verstand, dom

- Seën: Vra vir Gods guns
- Seun: Manlike kind

- Selde: Nie dikwels nie
- Seldsaam: Skaars, sonderling

- Self: In eie persoon
- Selfs: Bowendien, ook nog

- Sening: Bv.: 'n sening verrek
- Seëning: Bv.: tel jou seëninge elke dag

- Sindelik: Skoon, rein
- Sinlik: Wat die sinne streef

- Sinloos: Betekenisloos, dwaas
- Sinnelloos: Sonder verstand

- Standaard: Gehalte, maatstaf
- Standerd: Rangorde van klasse

- Teenswoordig: Hedendaags, huidige, vandag
- Teenwoordig: Aanwesig

- Uitset: Bruidsuitrusting, trousseau
- Uitsit: Nie deelneem nie, vergroot

- Verband: Verbintenis, samehang – die verband tussen hom en haar is dat hulle lief is vir mekaar
- Verbond: Verdrag, verbintenis – om 'n verbond met iemand te sluit

- Verraad: Troueloosheid
- Voorraad: Hoeveelheid voorhande

- Versmaad: Afwys, minag
- Versmaat: Die maat van 'n gedig
- Verstandig: Met verstand begaaf
- Verstandelik: Intellektureel

- Verwant: Lid van 'n familie
- Verwen: Vertroetel, bederf

- Vlees: Bybelse gebruik - deftige vorm van vleis
- Vleis: Vleis van diere

- Vlieënier: Bestuurder van 'n vliegtuig,loods

- Vlieër: Kinderspeeltuig wat in die lug vlieg
- Voorkeer: In die pad staan, belet
- Voorkeur: Keuse van een ding bo 'n ander
- Waas: Mis, newel
- Vaas: Blompot
- Waternood: Gebrek aan water
- Watersnood: Oorstroming
- Werkeloos: Leeglê, niks doen nie
- Werkloos: Sonder werk
- Wetties: Streng volgens die wet
- Wetlik: Vereis deur die wet
- Wettig: Toelaatbaar, geldig
- Wrak: 'n Gestrande skip
- Wrok: Bitter haat, nydigheid
- Wraak: Sterk afkeur
- Wreek: Wraak uitoefen

Dieregeluide

'n Aap blaf (babbel)	'n Hiëna huil	'n Olifant trompetter
'n Akkedis piep	'n Hond blaf (knor)	'n Padda kwaak
'n Beer brom	'n Jakkals tjank	'n Patrys skreeu
'n Bees bulk	'n Kalkoen koel-koel	'n Perd runnik
'n Besie sing	'n Kanarie fluit	'n Rattel snuif
'n Bobbejaan blaf	'n Kangaroe hoes	'n Renoster snork
'n Bosbok blaf	'n Kat miaau (spin)	'n Ribbok fluit
'n Bul bulk	'n Katvis blaas	'n Skaap blêr
'n By gons, zoem	'n Koei bulk	'n Slang sis
'n Donkie balk	'n Korhaan skreeu	'n Tier brul
'n Duif koer	'n Kraai kras	'n Uil hoe-hoe
'n Eend kwaak	'n Kriek kriek	'n Vark snork
'n Esel balk	'n Kuiken piep	'n Vink kwetter

'n Fisant skreeu	'n Lam blêr	'n Voëltjie sing (fluit, tjilp)
'n Gans gaggel (blaas)	'n Leeu brul	'n Volstruis brom
'n Haan kraai	'n Makou blaas	'n Wolf huil
'n Hen kekkel	'n Muis piep	

Versterkte vorme van byvoeglike naamwoorde

af	morsaf, regaf	bedaard	doodbedaard
agter	heelagter	bekend	alombekend
alleen	stokalleen, vingeralleen, stoksielalleen, moedersielalleen, doodalleen	benoud	doodbenoud
arm	brandarm, doodarm	beroemd	wêreldbberoemd
bang	doodbang, vrekbang	bitter	galbitter
blank	lelieblank	haastig	dolhaastig
bleek	doodsbleek, wasbleek	hard	kliphard, klipsteen-hard, staalhard
blind	stokblind, stekeblind	heet	snikheet
blou	potblou	helder	glashelder, kristalhelder
bly	doodbly, dolbly	honger	doodhonger
bo	heelbo	hoog	hemelhoog, toringhoog
breed	hemelsbreed, wêreldbreed	jonk	bloedjonk, piepjond
deftig	kraakdeftig	kalm	doodkalm
deur	middeldeur, dwarsdeur	klein	piepklein
dig	potdig, botdig	koppig	vrekkoppig
dik	trommeldik, knuppeldik	koud	yskoud, dookoud
donker	stikdonker, pikdonker, grotdonker	krom	hoepelkrom
dood	morsdood	kwaad	smoorkwaad, booskwaad
doof	stokdoof	lam	boeglam
dronk	smoordronk, papdrunk	lang (k)	ellelang (k)
droog	kurkdroog, horingdroog	leeg	dolleeg

dun	plankdun	lekker	doodlekker
duur	peperduur	lelik	skreeulelik
eenvoudig	doodeenvoudig	lewendig	springlewendig
eerlik	doodeerlik	lig	veerlig
flou	stokflou	lui	vrekliu, aartslui
fris	perdfris	luiters	doodluiters
fyn	piekfyn, ragfyn, haarfyn	maer	brandmaer
gaar	doodgaar	mak	hondmak, doodmak
geel	goudgeel	mal	stapelmal
gek	stapelgek	moeg	doodmoeg, stokmoeg
gelukkig	doodgelukkig	min	broodmin, bloedmin
gerus	houtgerus, doodgerus, perdgerus	mooi	popmooi, wondermooi
gesond	kerngesond	nakend (naak)	poedelnakend (-naak)
gewillig	doodgewillig	nat	papnat, sopnat, waternat
gewoon	doodgewoon	natuurlik	doodnatuurlik
glad	seepglad, spieëlglad	nodig	broodnodig
goed	doodgoed	nugter	doodnugter, bloednugter
goedkoop	spotgoedkoop	nuut	splinternuut, kraaknuut, vonkelnuut
graag	dolgraag, doodgraag	onskuldig	doodonskuldig
groen	grasgroen	orent	penorent
grys	asgrys	stil	doodstil, tjoepstil, bladstil, botstil, grafstil, muisstil
oud	stokoud, horingoud, beenoud	styf	stokstyf, boomstyf
prettig	doodprettig, dolprettig	suinig	vreksuinig
reg	loodreg, doodreg	suur	asynsuur
regop	penregop, kersregop, kietsregop	swaar	loodswaar
reguit	penreguit, pylreguit	swak	kuikenswak, hoenderswak
rein	hemelrein, engelrein	swart	pikswart, gitswart
rond	koeëlronde, tolronde, bolronde	te	alte

rooi	bloedrooi	toe	bottoe
ryk	skatryk	vaal	asvaal
ryp	papryp	vars	neutvars, kraakvars
sag	papsag	vas	rotsvas, bankvas
seker	doodseker	veel	dolveel
sekuur	doodsekuur	vererg	doodvererg
siek	doodsiek	verlief	smoorverlief, dolverlief, doodverlief
sindelik	kraaksindelik	verwonderd	doodverwonderd
skaam	doodskaam	vet	spekvet, moddervet, blinkvet
skerp	vlymskerp	vinnig	blitsvinnig
skoon	beeldskoon, blomskoon, wonderskoon, silwerskoon	vol	propvol, stampvol, tjokvol
skraal	rietskraal	vreemd	wildvreemd
slap	papslap	vrolik	dolvrolik
sleg	doodsleg	vry	voëlvry, tolvry, skotvry
snaaks	skreeusnaaks	warm	vuurwarm, gloeiwarm
snel	bliksemsnel, blitssnel, pylsnel	weinig	bloedweinig
soet	stroopsoet, suikersoet	wit	spierwit, melkwit, haelwit, sneeuwit
sout	pekelsout	woes	dolwoes
stadig	doodstadig	wyd	wawyd
sterk	ystersterk		

Afgeleide en saamgestelde byvoeglike naamwoorde

aanbeveel	aanbevelenswaardige, aanbevole kandidaat
aanvang	aanvanklike sukses
adel	adellike afkoms
afgod	afgodiese aanbidding

aggressie	aggressiewe gedrag
akoestiek	akoestiese materiaal
aktuaris	aktuariële betrekking
alarm	alarmistiese nuus
algebra	algebraïese vergelyking
alkohol	alkoholiese drank
allegorie	allegoriese verhaal
alluvium	alluviale diamante
ambisie	ambisieuse leerlinge
analise	analitiese metode
anargie	anargistiese beweging
apologie	apologetiese houding
arbiter	arbitrêre beslissing
argitek	argitektoniese (argitekturale) eise van 'n skouburg
aroma	aromatiese olie
asem	asemrowende (asembenemende) snelheid
asma	asmatiese aanval
ateïs	ateïstiese beskouings
atmosfeer	atmosferiese stoornis
bakterie	bakteriële siekte
bate	batige saldo
belang	belangeloze hulp (sonder om eie voordeel te soek) belanghebbende persoon belangrike werk onbelangstellende lede belangwekkende berig
beginsel	beginsellose (beginselvaste) leier
besmet	besmetlike siekte
broer	broederlike liefde
buig	buigbare glas buigsame draadjie

buur	buurskaplike plig
chaos	chaotiese toestand
chirurg	chirurgiese volgorde
despoot	despotiese regering
deug	deuglike argument deugsame vrou
dekorasie	dekoratiewe kuns
diagnose	diagnostiese toetse
diagram	diagrammatiese voorstelling
dialek	dialektiese verskynsel
diplomasie	diplomatieke diens diplomatiese antwoord
dissipline	dissiplinêre stappe
doel	doelbewuste staatsman doelgerigte strewe doellose rondloper doelmatige (doeltreffende) gereedskap
doktor	doktorale proefskrif
dokument	dokumentêre bewys
dra	draagbare radio draaglikewyn
edel	edelmoedige persoon
eer	eerbare dominee eergevoelige dogter eergierige mens eerlike winkelier eerlose gedrag eersame burger eersugtige man eervolle ontslag eerwaardige ouma
ego	egoïstiese daad
ellipsis	elliptiese sin
emosie	emosionele kunstenaar

ensiklopedie	ensiklopediese kennis
epidemie	epidemiese siektes
estetiek	estetiese gevoel
fantasie	fantastiese storie
fiksie	fiktiewe verhaal
finansies	finansiële hulp
fondament	fundamentele verskille
fragment	fragmentariese verhaal
funksie	funksionele grammatika
gedrog	gedrogtelike dier
genie	geniale geleerde
geniet	genietbare voedsel genietlike aand
genoeë	genoeglike vakansie
genoeg	genoegsame voorraad
genot	genotvolle kuier
gevoel	gevoelige verlies gevoelvolle komponis
geweld	gewelddadige daad
gewes	gewestelike taal
gimnastiek	gimnastiese kompetisie
graad	graduele verskil
grammatika	grammatikale (grammatiese) fout
grasie	grasieuse bewegings
grondwet	grondwetlike wysiging
gul	gulhartige oom gulle ontvangs
harmonie	harmoniese samewerking harmonieuze klanke
heil	heilsame invloed
hipnose	hipnotiese toestand

hipotese	hipotetiese stelling
hoof	hoofdelike stemming
horison	horisontale lyn
hout	houtagtige voorkoms houterige vent
ideaal	idealistiese student
idioom	idiomatiese uitdrukking
impuls	impulsiewe handeling
indiw(v)idu	indiw(v)iduele aandag
industrie	industriële welvaart
inflasie	inflasjonêre (inflasionistiese) toestande
instrument	instrumentale musiek instrumentele waarneming (van 'n aardbewing)
intellek	intellektuele ontwikkeling
intuïsie	intuïtiewe vermoë
isolasie	isolasionistiese bestaan
joernalis	joernalistieke loopbaan
juris	juridiese besware
kannibaal	kannibalistiese diere
kapsule	kapsulêre vorm (van medisyne)
karakter	karakteristieke gedrag karakterlose skurk karaktervaste vader karaktervolle tante karaktervormende boek
katastrofe	katastrofale (katastrofiese) gebeurtenis
kind	kinderagtige grootmens kinderliewende ouers kinderlike geloof kinderlose vrou kinderryke egpaar
klas	klassikale onderwys

klassiek	klassieke musiek
klerk	klerklike werk (in 'n kantoor)
kleur	kleurbewuste mens kleurblinde mens kleurige kleedjie kleurlose omgewing kleurryke toneel kleurvaste (kleurhoudende) materiaal
klimaat	klimatiese (klimatologiese) invloede
kollega	kollegiale groete
kolos	kolossale gebou
kondisie	kondisionele oorgawe
konstruksie	konstruktiewe kritiek
konsul	konsulêre korps
kontrak	kontraktuele verpligting
konteks	kontekstuele vraag
koöperasie	koöperatiewe vereniging
kosmopoliet	kosmopolitiese stad
koste	kosbare skildery kostelike herinnerings kostelike behandeling
kroes	gekroesde (kroeserige) hare
kultuur	kulturele belang
kwartaal	kwartaallikse eksamen
laken	lakense pak (klere)
land	landelike bevolking
landbou	landboukundige produkte
leer	leergierige kind leerryke geskiedenis leersame preek
leer (van vel)	leeragtige stof

lees	leesbare handskrif lesenswaardige boek
legende	legendariese figuur
linguïs	linguïstiese aanleg
liriek	liriese gedig
logika	logiese redenasie
lug	lugdigte fles lughartige meisie lugledige (lugleë) ruimte lugsiek reisiger lugtige vertrek lugverkoelde saal lugwaardige vliegtuig
luukse	luukse (luuksueuse) motor (luuksemotor)
magneet	magnetiese krag
majesteit	majestueuse houding
maksimum	maksimale getal
masjien	masjinale breiery
massa	massale moorde
materie	materiële rykdom
medisyne	medisinale krag
meester	meesteragtige houding meesterlike beskrywing
melodie	melodiese verandering (van 'n lied) melodieuse klanke
mens	mensagtige dier menslewende vrou menslike behandeling menssku(w)e seuntjie menswaardige bestaan
meteoor	meteoriese sukses
metode	metodiese wetenskaplike
militêr	militêre mag

minimum	minimale verlies
minister	ministeriële toespraak
misterie	misterieuze gebeurtenis
mite	mitiese verhaal
mode	modieuze rok
moment	momentele teleurstelling
monarg	monargale regeringsvorm
monargis	monargistiese beweging
monster	monsteragtige dier
monument	monumentale kuns
musiek	musikale dogter
naam	naamlose brief naamsieke oupa naamlose smart
newel	newelagtige dag
noem	noemenswaardige feit onnoembare getal onnoemlike lyding
notaris	notariële akte
offer	offervaardige moeder
onheil	onheilspellende teken
oop	openlike vyand
oordeel	oordeelkundige handelswyse
oorsaak	oorsaaklike verband
oorsee	oorsese span
oorsig	oorsigtelike behandeling
opsie	opsionele skoolvak
organisasie	organisatoriese vermoë
orkes	orkestrale musiek
ornament	ornamentele kuns
ouutoriteit	ouutoritêre optrede (eiemagtige)

pad	padvaardige reisiger padwaardige voertuig
paradoks	paradoksale stelling
parlement	parlementêre reëls
partriag	partriargale samelewing
patriot	patriotiese gedig
pedagoog	pedagogiese studie
periode	periodieke droogte
piramide	piramidale vorm
plant	plantaardige voedsel plantetende dier
poësie	poëtiese gawe
polemiek	polemiese geskrifte
porie	poreuse kruik
posisie	posisionele spel (van 'n heelagter)
pous	pouslike besoek
praat	praatlustige (praatsieke, praatsugtige) mens praterige leerling
praktyk	praktiese kennis
president	presidensiële boodskap
prinsiep (prinsipe)	principiële beswaar
probleem	problematische geval
professor	professorale betrekking
propaganda	propagandiese (propagandistiese) toespraak
proporsie	proporsionele verdeling
prosa	prosaïse lewe
ramp	rampsalige bestaan rampsspoedige reis
reaksie	reaksionêre beleid
rebel	rebelse houding rebelsgesinde leier

redaksie	redaksionele verbeterings
rektor	rektorale pligte
residensie	residensiële buurt
rewolusie	rewolusionêre troepe
ritus	rituele gebruik
sadis	sadistiese neiging
satan	sataniese grynslag satanse booswig
see	seegaande vloot seeklaar skepe seesiek mens seevarende volk seewaardige boot
sekretaris	sekretariële werk
sekte	sektariese groepe
sensasie	sensasiebeluste betogers sensasionele (sensasiewekkende) nuus
sentiment	sentimentele waarde
seremonie	seremoniële gebruik
silinder	silindriese vorm
simptoom	simptomatiese verskynsels
sinode	sinodale besluit
sintuig	sintuiglike waarneming
skade	onskadelike bessie
skets	sketsmatige afbeelding
skroom	skroomagtige (beskroomde) seun skromelike (skroomlike) verwaarlozing (van jou werk) skroomvallige kindjie

sorg	besorgde ouer sorgbarende (sorgwekkende) berig sorgbehoewende weeskind sorglike toestand sorg(e)lose vent sorgsame ma sorgvuldige berekening
staat	staatkundige grens staatlose persoon staatsgevaarlike onderneming
statistiek	statistiese gegewens
stelsel	stelselmatige ondersoek
stof	stofdigte motor stofferige, stowwerige pad stoflike oorskot
straf	strafbare (strafskuldige, strafwaardige) daad straf(fe)lose beskuldigde
taal	taalkundige sake taalsuiwerende veldtog
tabel	tabellariese rangskikking (van feite)
temperament	temperamentele kunstenaar
testament	testamentêre bemaking
tipe	tipiese voorbeeld
tiran	tirannieke optrede
titan	titaniese stryd
toegee	toegeeflike vader
totaliteit	totalitêre staat
tradisie	tradisionele drag
triomf	triomfant(e)like intog
tyd	eietydse geskiedenis tydelike betrekking tydige waarskuwing tydsame bediende tydrowende werk

tydgenoot	tydgenootlike skrywers
unie	uniale kongres
universiteit	universitaire opleiding
vandaal	vandalistiese kwajong
vergeef	vergeeflike oortreding vergewensgesinde suster
verraad	verraderlike aanval
visie	visuele onderrig
vlot	vlottende stem
vrug	vrugbare grond vrugdraende boom vrugryke boord vrugtelose poging
vyand	vyandelike leër vyandige houding
wantroue	wantrouige gedrag
weersin	weersinwekkende toneel
weet	weetgierige skolier wetenswaardige feit
wêreld	wêreldberoemde skilder wêreldgelykvormige Christen wêreldlike owerheid wêreldse musiek wêreldgesinde mense wêreldskokkende gebeurtenis wêreldvreemde verskynsel wêreldwyse ouma
wet	wettiese Jood wettige erfgenaam wetgetroue burger wetgewende vergadering wetlike bepalings wetsgehoorsame kieser wetlose opstokers
wolk	wolkagtige (wolkige) voorkoms wolk(e)lose hemel wolkerige (bewolkte) lug

wraak	wraakgierige (wraaklustige, wraaksugtige) mansmens
wysgeer	wysgerige betoog
yster	ysere wil

Byvoeglik gebruikte verlede deelwoorde

aanbeveel	aanbevole maatreëls
aanbid	aangebede afgod
aanbied	aangebode hulp
aandryf	aangedrewen katrol
aankom	aangekome gaste
aanspreek	aangesproke mens
aanwys	aangewese persoon
afskei	afgeskeide melk afgeskeie gemeente
agterbly	agtergeblewe kinders
baar	aangebore talent
bedrieg	bedroë klant
bedryf	bedrewe ambagsman
begin	onbegonne taak
begrens	begrensde gebied
behang	behange mure (met skilderye)
beheers	beheerste stem, beheersde optrede
beklink	beklonke saak
bely	belede sonde
bereis	bereisde (berese) vrou
besin	besonne vader (besadigde) onbesonne daad (dwase)
besluit	vasbesloten houding
bespreek	onbesproke gedrag
bestry	onbestrede mosie

beweeg	bewoë stem
bind	gebonde lewe
breek	gebroke hart
buig	geboë hoofde gebuigde draad
deurdink	weldeurdagte plan
doen	gedane sake
droog	gedroogde vrugte
dryf	spuitaangedrewe motore
dwing	gedwonge arbeid
eg	geëgde grond
gee	op 'n gegewe oomblik
geniet	genote voorreg
giет	gegote yster
hef	gehefte belasting
herkies	herkose lede
hersien	hersiene uitgawe
herwin	herwonne vryheid
hou	gehoue vergadering
inhou	ingehoue asem
inslaan	ingeslane weg
kerf	gekerfde lusern
kies	gekose bestuur
kloof	gekloofde hout
koop	gekoopte goedere
krimp	bekrompe mens
kruis	gekruiste hande
lê	verafgeleë plaas geleë tyd

lees	belese professor gelese brief
liefkoos	gelykoosde boek
mors	gemorste melk
neem	genome besluit
olie	geoliede masjien
onderwerp	onderworpe volk
ontslaap	ontslape leier
ontstek	ontstoke toorn, wonde
oordryf	oordrewe vriendelikheid
oortref	onoortroffe held
oortrek	oortrokke bankrekening
oorweeg	oorwoë mening
opblaas	opgeblaasde ballon opgeblase vent (verwaande)
opskiet	opgeskote seun
ploeg	geploegde land
pluis	gepluisde tou
ry	berede polisie
rys	gerysde brood gerese nood (hoër geword)
sing	gesonge liedere
sink	gesinkte skip
skei	geskei(d)e man
skend	geskende gesig geskonde karakter
skenk	geskenk ontvang beskonke man
skep	welgeskape mens wanskape dier
skink	beskonke matroos

skrik	onverskrokke ruiter
skryf	geskrewe opstel
slaap	ontslape vrou
sluit	gesluite hek agter geslote deure
slyp	geslepe kalant geslypte diamant
sny	gesnede beeld
soek	gesogte trofee vergesogte verhaal
span	gespanne aandag
splyt	gesplete hoef
spreek	die gesproke woord
sterf	gestorwe man, boedel
stoof	gestoofde patats
styf	gestyfde bordjies
suip	besope man
sweer	geswore vyande
swel	geswolle styl (hoogdrawend)
trek	betrokke persoon, teruggetrokke meisie
uitbring	uitgebragte stemme
uitkies	uitverkore volk
uitstaan	uitgestane pyn
uitwyk	uitgeweke landgenote
val	gevalle meisie
verberg	verborge skatte
verbied	verbode terrein
verbind	onverbonde lande
verbuig	verboë vorm
verdink	verdagte persoon

verdwyn	verdwene kind
vereis	vereiste lengte
verfoes	verfoesde rok
vergelyk	vergeleke met
vergruis	vergruisde hand
verkry	verkreeë regte
versin	versonne verhale
verskrik	onverskrokke jagter
verskyn	verskene boek
verslaan	verslaande koffie verslane vyand
verslaap	verslaapte leerling
verslyt	verslete klere
versteek	verstoke van voorregte
verswyg	versweë feite
verwaardeloos	verwaardeloosde werk
verwerf	verworwe kennis
verwerp	verworpe voorstel
verwring	verwronge gesig
verys	verysde water
vlieg	vervloë dae
volbring	volbragte taak
voltrek	voltrokke vonnis
voorneem	voorgenome reis
voorsien	onvoorsiene omstandighede
vries	bevrore vleis
win	gewonne saak
wys	aangewese persoon

Skryfwyse van woorde

Skryf net los

'n af arm	hoër op	reg agter (voor)
a ja a!	hoog tyd	regtig waar
al hoe meer	huis toe	Sewende Laan (straat)
al te veel	in ag neem	so iemand
anderkant toe	in alle geval	so iets
belang stel	in der minne skik	so nie
bekend maak (stel)	in der waarheid	son op (loop)
besig hou	in staat stel	te alle tye
bes moontlik	in stand hou	te binne skiet
'n blou Maandag	in stede van	te boek stel
'n broeis hen	jaar in (uit)	te goeder trou
bruto wins	jou waarlik waar	te gronde gaan
by voorbaat	jy self	te kenne gee
dae lank	kant en klaar	te perd
dag in (uit)	koers vat	te veel
dankie tog	kop aan kop	te voorskyn
des te beter	kop en punt	ten bate van
donker bril	kort termyn	ten einde
dooie punt bereik	kort vrae (in eksamen)	ten ene maal
drie kwartier	kwart eeu	ten minste
een sessie	lang broek	ten slotte
eerlik waar	lang naweek	ten toon stel
ek self	lang termyn	ten volle
elke keer	lang vrae	ter aarde bestel
ewe goed (veel)	maande lank	ter wille van
foei tog!	môre vroeg	toe maar
geheel en al	nader stap	tot niet gaan
glad nie	net so	tot nog toe

goed opgevoede man	net soos	tot siens
goeie trou	netto wins	tuis gaan
goue bruilof	nog nie	van kant maak
haar om	nou ja	van ouds
half en half	nugter wakker	van voor af
hande oor mekaar sit	onder meer	vier vyfdes (sewendes)
hande in die sy	onder mekaar	vir eers
heel eerste	onverrigter sake	vir goed
heel goed	ook al	vir laas
heel moontlik	op pad	vir seker
heel waarskynlik	op prys stel	vry naweek
helder wakker	pak gee	wakker loop
heter daad	pas op!	wakker skrik
hier julle!	peil trek	wat wou!
hier rond	plat hand	wawyd oop
van hoë hand	raak skiet	weke lank

- L.W: a. Moenie *vir* vas aan 'n woord skryf nie.
b. Moenie *nie* agter aan 'n woord vas skryf nie.

Skryf net vas

aaneen	ingevolge	stokalleen
alkant	intussen	staatsweë
almelewe	jawoord	sowat (ongeveer)
alomvattend	korrelvat	sodra
alreeds	laaslede	sodoende
asof	liefhê	tegelykertyd
asoek	loshande	tentoonstelling
baiekeer	luilekkerlewe	toutrek
broodnodig	luuksehotel	toemond
byderhand	maermerrie	tersyde

byvoorbeeld	meermale	tevergeefs
daarvandaan	mettertyd	tevore
danksy	naasaan	teweegbring
desgelyks	naoorlogse	totdat
destyds	netnou	totstandkoming
doodgewoon	nogmaals	tweedehands
dooimansdeur	noudat	uitdunwedstryd
dophou	oeroud	vanaf
douvoordag	oopmond	vandat
droogskoonmaak	ondertoe	vanself
enigiets	onderweg	vanslewe
ereamp	oopmaak	vanweë
ewewel	opeenhoop	veelear
gedurigdeur	ophande	verreweg
gerusstel	oulaas	vlakby
haarself	paalspring	volmaan
halfag	platsak	vooraf
halfpad	prysgee	vlerksleep
heelparty	pylreguit	voorhande
hiernatoe	regsomkeer	vuisslaan
hierso	riemspring	weergee
hoëlui	rondloop	weliswaar
hoogty	sedertdien	witvoetjie
inderdaad	suidoostewind	

Woorde wat, na gelang van betekenis, los of vas geskryf word

aan een	Net aan een gee en nie aan albei nie
aaneen	Hy praat aaneen (aanhouwend)
aan mekaar	Hulle het aan mekaar geskryf

aanmekaar	Dit reën aanmekaar (voortdurend)
agter af	Nie voor af nie
agteraf	Onbeskaaf, agterbaks
agter mekaar	Hulle loop agter mekaar
agtermekaar	Hy is 'n agtermekaar leerling
agter op	Hy klim agter op die wa
agterop	Die perd het agterop geskop
agter uit	Voor in en agter uit
agteruit	Hy boer agteruit
al dae	Ek wag al dae op hom
aldae	Elke dag
al gaande	Al gaande pluk hulle blomme
algaande	Hy verbeter algaande (geleidelik)
al om	Al om die ander aand werk hy
alom	Hy is alom bekend vir sy perde
ander kant	Aan die ander kant van die rivier
anderkant	Anderkant die berg is dit koeler
bad water	Hy dra 'n bad water na binne
badwater	Haar badwater is te warm
bitter appel	'n Appel wat bitter is
bitterappel	'n Soort plant
blou oog	Hy het met 'n blou oog uit die geveg gekom
blouoog	'n Lieflike blouoognooi
bo deur	Hy is bo deur die skouer geskiet
bodeur	Die bodeur van die huis
boeke vat	Jou boeke vat en inpak
boekevat	Huisgodsdiens hou
bont spring	Hier en daar spring
bontspring	Uitvlugte soek
by mekaar	Hulle sit by mekaar

bymekaar	Sy moed bymekaar skraap
daar deur	Hy is nou net daar deur
daardeur	Hulle is daardeur beroof van 'n oorwinning
dag oud	Die katjie is 'n dag oud
dagoud	Hy koop altyd dagoud kuikens
deur mekaar	Hulle vorder deur mekaar te help
deurmekaar	Haar huis is baie deurmekaar
drie kwart	Drie kwart van die saal is vol
driekwart	Hy is 'n puik driekwart (rugby)
droë vrugte	Vrugte met min sap
droëvrugte	Hy is 'n handelaar in droëvrugte
een dag	Ek wil net een dag gaan kuier
eendag	Eendag sal ons mekaar weer raak loop
een kant	Aan die een kant van die straat
eenkant	Sy hou haar eenkant
een oog	Een oog is skeel
enoog	In die land van die blindes is enoog koning
eerste klas	Hy slaag in die eerste klas
eersteklas	Dit was 'n eersteklas vertoning
eie belang	Dit is in sy eie belang
eiebelang	Iets uit eiebelang doen
geel bek	Die dier het 'n geel bek
geelbek	'n Soort vis
geel perske	Dit is 'n mooi geel perske
geelperske	'n Soort geel perske
goed praat	Hy kan baie goed praat
goedpraat	Iemand se verkeerde dade goedpraat
harde pad	Dit is 'n harde pad om te volg
hardepad	Hy is tot vier jaar hardepad gevonnis
heel agter	Ek sal heel agter ry

heelagter	Hy is 'n puik heelagter (rugby)
in gedagte	Ek sal dit sekerlik in gedagte hou
ingedagte	Die ou dame is baie ingedagte
in geval	In geval van siekte
ingeval	Ingeval hy nie gesond is nie
in mekaar	Hulle loop in mekaar vas
inmekaar	Hy sak skielik inmekaar
in sake	Ek stel in sake wat my raak belang
insake	Wat het hulle besluit insake my versoek
in sig	Hy het die voorwerp in sig gehou
insig	Om 'n goeie insig in sake te hê
jaar oud	Die dogtertjie is vandag een jaar oud
jaaroud	Jaaroud vullens
kaal voet	Ek voel sy kaal voet onder die tafel
kaalvoet	Hy loop meestal kaalvoet
kelkie wyn	Ons geniet 'n kelkie wyn
kelkiewyn	'n Soort voël
klaar praat	Hy kan gerus klaar praat
klaarpраat	Dit is klaarpраat met hom
klein kind	Moet nooit 'n leuen aan 'n klein kind vertel nie
kleinkind	Hy is Oom Gert se kleinkind
kort af	Breek die stok kort af
kortaf	Hy behandel my baie kortaf
kort by	Hulle het kort by die plaas omgedraai
kortby	Hy doen veldwerk op kortby
kort verhaal	'n Verhaal wat nie lank is nie
kortverhaal	Hy is die uitnemende skrywer van hierdie kortverhaal
lang wa	Nie 'n kort wa nie
langwa	Die balk wat die voor- en agterwiele van 'n wa verbind
lekker lyf	Hy het 'n lekker lyf vir 'n voorspeler

lekkerlyf	Die man was lekkerlyf (dronkerig)
maer merrie	Wie wil nou so 'n maer merrie koop
maermerrie	Hy skop my op my maermerrie
mond vol	Hy sit met 'n mond vol tande
mondvol	Bring gou 'n mondvol water
mooi praat	Hy kan baie mooi praat
mooipraat	Mooipraat sal nou nie meer help nie
nuwe jaar	Ons begin vandag 'n nuwe jaar
Nuwejaar	Ons het lekker Nuwejaar gevier
oor mekaar	Hulle is baie erg oor mekaar
oormekaar	Hy staan met sy arms oormekaar gevou
op sig	Iets op sig stuur
opsig	In elke opsig verskil ons van mekaar
op skrif	Iets op skrif stel
opskrif	Die opskrif van die artikel in die koerant
pad langs	Pad langs loop en nie deur die veld nie
padlangs	Sy het padlangs vir hom die waarheid vertel
kort pad	Nie 'n lang pad nie
kortpad	Hy het kortpad gekies
ses uur	Ek het ses uur daar versuim
sesuur	Môreoggend ry ons stiptelik sesuur
silwer vis	'n Silwer vis blink meer as 'n rooi vis
silwervis	Silwervis smaak heerlik gebak
skoon skip	'n Skoon skip dui gewoonlik goeie dissipline aan
skoonskip	Hy het skoonskip gemaak in die tennistoernooi
skoon veld	Nie 'n vuil veld nie
skoonveld	Hy het skoonveld verdwyn
so dat	Pak dit so dat hy dit maklik weer kan kry
sodat	Hy moet nou kom sodat ons kan ry
so lank	So lank en so breed

solank	Ek sal solank hier wag
so seer	Hy het so seer gekry dat
soseer	Dit is nie soseer om die genot daarvan nie
so ver	Dit is so ver om te ry
sover	Sover ek weet, is hy tuis
te kort	Die baadjie is heeltemal te kort
tekort	Die tekort aan water raak nou ernstig
tien rand note	Note ter waarde van R10
tien randnote	Tien note ter waarde van R1 elk